

Narodna mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljaka izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

SCLOVENECE

Ček račun. Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inserate;
Sarajevo št. 7563,
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

Schuschnigg med koroškimi Slovenci

V nedeljo in včeraj je avstrijski zvezni kancler uradno obiskal tako imenovano plebi-
scitno ozemlje na Koroškem in je po namenih
avstrijske vlade obisk veljal slovenski narodni
manjšini, nekako kot uvod k resnejšemu raz-
motrivanju pravične rešitve rane, ki nezaklepe-
na zija že svojih polnih 15 let v osrčju Evrope.
O uspehih obiska se ne vemo ničesar. Tudi po-
drobnosti o razgovorih, ki jih je imel zvezni
kancler s predstavniki slovenske narodne manj-
šine na Koroškem, še niso znane. Namenoma
smo čakali in se nismo marali vmešavati v ta
za Slovence velik dogodek, da bi se nam ne
moglo kdaj očitati, da smo že vnaprej črno ob-
robili dobre namene šefa avstrijske države. Tudi
našo dobro voljo, ki smo jo vedno kazali pri
reševanju koroškega vprašanja kot glasniki
slovenske kulturne skupnosti, med katero kot
njen bistven sestavni del spadajo tudi Slovenci
onstran avstrijsko-jugoslovanske meje, si bomo
dovolili izpovedati nekaj misli, ki naj bodo naš
iskreni doprinos k vtisom, ki jih je zvezni kan-
cler odnesel iz slovenskega ozemlja ob brego-
vih Drave na Koroškem.

Na tem mestu avstrijskemu zveznemu kan-
clerju, ne sedanjemu, ne njegovim predhodni-
kom, ki so stali v političnem življenju na tem-
eljnih krščanstva, ki so ga tudi v zasebnem
življenju tako zgledno izpolnjevali, nikoli nismo
odrekli dobre volje za pravično rešitev vpra-
šanja slovenske narodne manjšine na Koro-
škem. Čudno nasprotje med dejstvom, da so se
avstrijski kanclerji od prelata Seipila do seda-
njega dr. Schuschnigga trudili državo postaviti
na krščanske temelje in jo vladati po načelih
krščanske morale, in dejstvu, da koroški Slo-
vence niti pod prejšnjimi parlamentarnimi, niti
pod sedanjimi izrazito avtoritarnimi vladami
niso prišli do svojih osnovnih pravic, smo si
razlagali po svoje. Rekli smo, da je bila dobra
volja na vrhu državne uprave ujetnica zlih
namenov podrejenih, da je želja po pravičnosti
vrhovnih vodij utonila v zlobnosti nižjih čini-
teljev. Z drugimi besedami so na Koroškem
avstrijski kanclerji bili vedno ujetniki Heim-
atdiensta ali Heimwehra, ki je naslednji veliko-
nemskih struj, ki so v nekdanji Avstriji Slo-
vence živeli ponemčevali in svoj grdi posel,
oslanjajoč se na liberalno ustavo in na deželne
avtonomije, nemoteno nadaljevale brez ozira na
to, kdo je sedel na čelu državne uprave na Du-
naju. Upravitelji koroške dežele, svobodomiselnici
po svetovnem nazoru, niso vedeli, kam djati
krščanska načela, ki so se v prestolnici poudar-
jala. Položili so jih v arhive ter mirno šli svojo
od vsenemstva začrtano pot. Kar bi se Dunaju
moglo očitati, je edino to, da je svoja načela
pustil ležati v celovških arhivih in svoje avtoritete
ni nikoli izrazil, da bi jih bil s primer-
nim poudarkom uveljavil.

S tem smo hoteli samo povedati, da so bili
predstavniki oblasti na Koroškem zelo slabi
posredniki med koroško deželo in vrhovno državno
upravo; kajti na eni strani niso na svojem
področju, v kolikor tiče usode slovenske narodne
manjšine, v ničemer uresničevali krščanskih
načel, ki so zapisana v avstrijski ustavi, na
drugi strani pa so v svoji zakrčenosti dajali
vrhovnemu državnemu vodstvu spakedano
sliko o značaju Slovencev, mesto da bi bili po-
vedali resnico. Nam je popolnoma razumljivo,
da na podlagi zlobno pristranskih informacij,
ki jih je dobivala osrednja zvezna vlada na
Dunaju od svojih svetovnonazorno cisto na-
sprotnih predstavnikov na Koroškem, ni mogla
drugače, kakor oklevati in se lončiti v raznih
dvomih in krivih sumnicah. Očitno bi se ji
kvečjemu lahko samo to, da je predložila pu-
stila, da se je po prispodobi narodnega prego-
vora mačka udejstvovala kot žandar škodilice
mleka in da ni z energično kretnjo šla po pravi-
lne informacije na pravi kraj. Zato je hvala-
vredno, da se je sedanjí kancler opogumil in
šel sam med Slovence, da jim pogleda v nji-
hove poštene obraze, ker je sedaj upanje, da
se bo dvojje poštenj razumelo, seveda pod po-
gojem, da so oblastniki na Koroškem zares pu-
stili Slovence pred svojega kanclerja in mu niso
poslali le nekaj šem, medtem ko so za ovinki
čepeli orožniki in drugi ogleduhi.

Ker pa so bili vsenemški in svobodomiselní
oblastniki na Koroškem tako slabi posredniki
in ker so smeli po svoji mili volji šariti, ne da
bi jih bil kdo oviral, je razumljivo, če izrazimo
mnenje, da avstrijski zvezni kancler ne more
in ne sme stanja, ki so ga povročili, vzeti za
gotovo dejstvo in se omejiti sedaj samo na to,
da zaustavi razdiranje hudournika, ne da bi
hotel popraviti tudi pustošenja, ki jih je v 15
letih, kar katastrofa že traja, napravil. Krščan-
ska morala izrečno uči, da je treba krivico tudi
popraviti in užaljeni pravičnosti dati zadošče-
nja. Kajti, če bi bil sedanji režim na Koroškem
še trajal nadaljnjih 20 let, bi najbrže nobe-
nemu zveznemu kanclerju ne bilo treba ob-
iskovati Slovencev na Koroškem, ker bi jih bili
koroški oblastniki ali narodnostno zadošili, one
pa, ki bi še ostali pri življenju, enostavno be-
ležili kot Nemce v uradnih statistikah, nad ka-
terimi bi na Dunaju potem sklanjali svoje gla-
ve, češ, slovenski problem na Koroškem je re-
šen. Turki so na podoben način reševali ar-
menško vprašanje. Metoče so bile morda druge,
a duh je isti in ta duh, avstrijski zvezni kancler
tudi dobro ve, ni krščanski.

Zakaj smo to zapisali? Zato, ker imamo vtis,
da se hoče osrednja zvezna vlada na Dunaju
dejansko res zadovoljiti z danim položajem,
zamižati nad vsem, kar se je zaradi ajen brez-
briznosti na Koroškem godilo od leta 15 let ter
svojo dobro voljo omejiti le na bodočnost. Kaj
naj pa drugega pomeni ta čudni članek, ki je
izšel v uradnem listu avstrijske vlade, v krščan-
ski »Reichspost« v petek, dne 28. februarja,
kjer z začudenjem beremo, da hoče vlada vzeti
za osnovo pri dodeljevanju pravic koroškim
Slovcem tisto lažnjivo — to je najmilejši iz-
raz, ki ga moremo rabiti — ljudsko štetje iz
leta 1934, ko so vsenemški svobodomiselnici mirno
davili Slovence, jih z grožnjami in lažmi ob-

Abesinci so omagali

Proti tehniki in premoči ni mogla vzdržati osebna hrabrost
Armadi rasov Kase in Sejuma v popolnem razsulu

Italijanska poročila:

„Sijajna zmaga“

Rim, 2. marca. AA. Agencija Stefani objavlja
komunike št. 143, ki se glasi:

Druge bitka v Tembijenu, ki se je
začela 27. februarja s prodiranjem eritrejskega ar-
madnega zbora s severne strani, in tretjega armad-
nega zbora z juga, se je nadaljevala naslednje d. Bitka
se je končala s sijajno zmago naših čet.

Vojski rasa Kase in rasa Sejuma
sta storili vse, da bi se rešili iz obročja, ki se je
čedalje bolj ožil. Izvedli sta več ogorčenih proti-
napadov proti Uariju in proti bokom tretjega ar-
madnega zbora. Vsi ti napadi so se ponesrečili in
sovražnik se je moral umakniti in bežati.

Sovražne izgube so zelo velike. Zaplenili smo
veliko količino municije, orožja in zalog živil. Na-
še letalstvo je zasledovalo sovražnika in je so-
vražne oddelke neprestano bombardiralo. Naše
izgube niso posebno velike, če upoštevamo pomen
in resnost bojev. Končni podatki o tem bodo spo-
ročeni v kasnejših komunikacijah, čim bodo podatki
urejeni.

Sovražne čete so v popolnem razsulu. Po po-
razu rasa Mulugete in rasa Deste sta doživela tudi
ras Kasa in Sejum, dva ugledna voditelja abesin-
ske vojske, svoje poraze.

Med mnogimi tisoči trupel, ki so obležala na
bojišču, so identificirali truplo dedžasa Bejene in
enega izmed važnejših podpoveljnikov. Za časa
borb je domače prebivalstvo tudi streljalo na ar-
marske in soanske vojake, ki, kakor znano, sovra-
žijo domačine. Italijanskemu poveljstvu so se
prijavili množični voditelji domačinstva in iz-
ročili puške, ki so jih vzeli pobitim Soanom.

Badoglio časnikarjem

Pariz, 2. marca. AA. Posebni Havasov dopis-
nik poroča iz italijanskega glavnega stana: Maršal
Badoglio je sprejel časnikarje in pred njimi po-
hvalil italijanske čete.

To je bila sijajna stvar, je rekel maršal Ba-
doglio. Abesinci so uničeni. To je druga abesinska
vojaka, ki smo jo stili. Zdaj bo prišla na vrsto
skoraj tretja in potem ne bomo imeli nikogar več.
Lahko rečemo, da se je zgodila izredna stvar. Abes-
inci, ki so po svoji tradiciji v največji meri vezani
na svoje orožje, so hoteli prekoračiti reko Gavo,
da bi se lahko umaknili. Metali so proč puške in
strojnice in vsi svojo municijo, da bi se tako po-
kazali, kakor da so navadni kmetje. Na drugi strani
pa so se askari, ki so jih oni ujeli 22. januarja,
vrnili v naše vrste, ko so opazili zmedo Abesincev.

Francoska poročila:

Cesar prišel prepozno

Pariz, 2. marca. AA. Posebni Havasov dopis-
nik poroča iz glavnega stana italijanske vojske v
Abesiniji. Zmaga v pokrajini Tembijen se lahko
smatra kot končnoveljavna, ker potem, ko sta bili
uničeni armadi rasa Mulugete in rasa Kase, abe-
sinska vojska takorekoč več ne obstoja. Poleg tega
pa to, da Abesinci niso mogli zdržati odpora
v Tembijenu, ki je prav za prav ena sama naravna
trdnjava, dokazuje, da je italijanska akcija, izve-
dena v velikem stilu, uspešna in da je popolnoma
demoržirala abesinske vojake. Potočene abesin-
ske čete se nikdar več ne bodo mogle reorganizirati.

Ras Kasa

legali ter končno še dobljene rezultate ponare-
jali, da so mogli priti do številke 25.000, ki jo
sedaj tudi že osrednja vlada vihti kot resnični
izraz narodnostnega stanja na Koroškem? Kaj
naj pa drugega pomeni ime »Windische«, ki ga
je sedaj po neresnem zgodovinarju dr. Wutteju
sprejelo tudi že uradno glasilo zvezne vlade in
s katerim hoče naenkrat pričarati na Koroško
novo narodnost, ki ni nemška in ni slovenska,
ki sicer govori še slovensko narečje, a že nem-
ško čuti in ki ga bi bilo treba naenkrat v inte-
resu nemstva obvarovati pred »Ruckslovenisie-
rung« (poslovenjenjem), ne pa mu, podeliti do-
brine manjšinske zaščite. Če danes »Reichs-
post« objavlja tako neresna dejstva, smo upra-
vičeni, da zmajamo z glavo nad izvirnostjo do-
bre volje, ki jo kaže avstrijska vlada do ko-
roških Slovencev in do dejanske izvedbe manj-
šinske zaščite na osnovi neprepleskanih krščan-
skih načel

ratí. Vojaki, ki se umikajo, se v neredu obračajo
na svoje domove, kakor se je to zgodilo tudi z vo-
jaki rasa Mulugete.

Abesinija pa tudi nima rezerv. Cesar sam je
poskušal v zadnjem trenutku, da bi odšel s svojo
gardo proti severu in da bi prihitel na pomoč čet-
am rasa Mulugete, bodi da bi napadel za hr-
tom italijansko tretjo armado, ki je s strani nava-
lila na čete rasa Kase. Toda cesar ni prispel pra-
vočasno in se je nenadoma pojavil v provinci Ko-
ram, kjer se je moral kriti, potem ko je pretrpel
velike izgube. V teh razmerah pričakujejo Italijani
nestrpno, vendar pa brez strahu rezultate akcije,
ki je še v teku. Ta akcija bo pomenila popolno
uničenje vsega tistega, kar se je nekoč imenovalo
abesinska armada.

Nemška poročila:

„Popolnoma uničeni“

Mekale, 2. marca. AA. Posebni vojni dopisnik
DNB poroča, da sta bili v enodnevnih borbah na
Tembijenu popolnoma uničeni vojski rasa Sejuma
in rasa Kase. Največji del abesinskih čet je ob-
koljen pri Adi Abiju. Ras Kasa beži z manjšim od-
delkom in hoče priti preko reke Takaze proti se-
verozapadu. Italijanska bombardna letala stalno
pode njegov oddelček. Italijanske izgube v zadnjih
borbah so bile zelo majhne, izgube Abesincev pa
izredno velike. Z zmago Italijanom je uničena cela
abesinska severna fronta, izvzemši malo armado
rase Imruja na skrajnem, zelo ogroženem levem
križu. Ta uspeh italijanskih čet je izrazil v Asmari
veliko navdušenje. Sam maršal Badoglio je v glav-
nem stavu izrazil svoje popolno zadovoljstvo nad
uspehom.

Abesinska poročila:

„Velike izgube“

Adis Abeba, 2. marca. AA. Havas poroča, da
so abesinska poročila o dogodkih na bojišču krat-
ka in nejasna. Njihova poročila pravijo, da borbe
že trajajo nekaj dni in da je italijansko letalstvo
zelo aktivno. V teku poslednjih borb so Abesinci
izvrtili več napadov z baje. V enem poročilu
se pravi, da so Abesinci v bitki pri Mudjinji izgu-
bili nekaj tisoč ljudi.

Ameriška poročila:

„Strahotni nočni napadi“ „Zlati hrib rdeč od krvi“

London, 2. marca. b. Dopisnik »United Pres-
sa« poroča iz italijanskega glavnega stana v Adi
Gali, da je bila najbolj dramatična faza doseganja
vojškovanja maršala Badoglia v četrtek, ko se
mu je posrečilo prehiteti armadi rasa Kase in rasa
Sejuma. Vrhunec vojnih operacij je bilo zavzetje
tako zvanega Zlatega hriba. Pri tej priliki so Ita-
lijani uporabili abesinsko taktiko: strahovite no-
čne napade. Maršal Badoglio je odbrl za to težav-
no in izredno važno ter usodepolno nalogo oddelke

Ženeva se je oddahnila

Ženeva, 2. marca. Predvideva se, da bodo do-
godki na abesinski fronti znatno vplivali na se-
danjo debato v Ženevi in da bo splošna diskusija
o tem vprašanju zelo važna. Dokaz za to, da Ita-
lijani zelo pozorno spremljajo sedanje zasedanje
odbora osemnajstorce, se najlepše vidi v tem, da
je prišlo v Ženevo okoli 20 dopisnikov italijanskih
listov, med njimi tudi več ravnateljev italijanskih
listov. Italijanski krogi ne zakrivajo svojega pre-
pričanja da bodo zmage v severni Abesiniji znatno
vplivale na to zasedanje in da pričakujejo zato
važne posledice. Italija je pripravljena, da se po-
gaja, vendar pa na temelju, ki bi računal z zadnji-
mi dogodki na abesinskih frontah. To je povsem
očividno, da bo italijanski vojaški ofenzivi sledila
italijanska diplomatska ofenziva, ki ima za cilj, da
se ukinejo sankcije ali pa da se vsaj ne razširijo.

Anglija še vedno sankcije Francija po Lavalovi poti

Ženeva, 2. marca. c. Danes se je začelo zase-
danje odbora osemnajstorce, ki mu predseduje
portugalski delegat de Vasconcellos. Zanimivost
tokratnih ženevskih posvetov je okolnost, da raz-
pravlja o delu Zveze narodov odbor, ki je bil do-
ločen kot nekaj kazenski odbor, ki naj ureja in
drži v ravovesju težave mednarodnega življenja.

Nam še nikoli ni padlo na um, da bi Ko-
čevarjem odrékali nemške narodnosti, čeprav
govorijo narečje, ki ga najčistejši plemenski
Nemec na svetu ne razume, ali da bi v povojdin-
ske Svabe steli h kakšni drugi narodnosti, ka-
kor nemški, ki ji pripadajo, čepravno predstavl-
ljajo krvno in jezikovno mešanico, da se je Bog
usmilil.

Obisk zveznega kanclerja na slovenskem
Koroškem bo imel le tedaj popoln uspeh, če se
je znal izogniti vplivu svojih neiskrenih pred-
stavnikov oblasti na Koroškem in če se je otre-
sel tudi vseh sofizmov, s katerimi hočejo, kakor
smo videli, tudi izraziti krščanski listi zaviti v
meglo problem, ki je sam po sebi enostaven.
Naj ga rešuje po klicih svoje lastne vesti, v
luči jasnih krščanskih нравnih načel, pa ga bodo
blagorajli Slovenci na Koroškem od Avstrije
pa bo odgnal oblak, ki še vedno zatemnjuje
njeno krščansko obličje.

Ras Sejum

planincev, Askarov in grenadirjev. Le-ti so dobili
v noči od srede na četrtek povelje, da za vsako
ceno zavzamejo Zlati hrib. Na najvišji planoti tega
hriba se je razvila strahovita borba na nož in vo-
jakom je v peklenskem ognju grozila še nevarnost,
da se zrušijo vsak trenutek v globoke prepade, ki
z vseh strani obdajajo ta hrib. Vojaki so zdržali.
Borbe na nož so trajale vso noč in v zgodnjih ju-
tranih urah so Italijani na najvišjem vrhu Zlatega
hriba razvili svojo zastavo. Čete rasa Kase in rasa
Sejuma so takoj nato dobile okrepitve. Sledil je
naskok za naskokom, Zlati hrib je postal rdeč od
krvi, toda vsi napor Abesincev so bili zaman. Ras
Sejum in ras Kasa sta končno uvidela, da se je
zaman boriti proti močnejšemu sovražniku in sta
dala svojim podrejenim povelje za počasen umik.
Postojanka je padala za postojanko, Abesinci pa
so se ob strahotnih izgubah izgubljali v divjem
gozdu.

Cesar bo odstopil

Pariz, 2. marca. b. »Matin« poroča, da so ino-
zemci, ki se vračajo iz Abesinije, prepričani, da je
abdikacija neuga le še vprašanje kratkega časa.
Splošno se tudi govori, da bo vojna končana že v
mesecu marcu, kajti glavne abesinske sile na se-
veru so tako razbite, da ni misliti več na njihovo
organizacijo, ostala armada pa bo odpovedala svo-
jo poslušnost abesinskemu cesarju.

Opaziti je bilo posebno, da je na to zasedanje
prišlo zelo mnogo italijanskih novinarjev. Samo-
zavest italijanskih zastopnikov je zelo narastla.
Saj so bili še bolj radovedni kot kdaj poprej, če
bo Zveza narodov sprejela nove sankcije proti
Italiji ali pa če bo v očigled italijanskih zmag na
fronti omilila še obstoječe sankcije.

Doslej sta si v Ženevi stali nasproti dve tozi,
a. gleška in francoska. Laval je z vsemi silami
branil rimski sporazum, ki je v bistvu omogočil
pohod v Abesinijo. Odkar je zunanje ministrstvo
v Parizu prevzel Flandin kot član levičarske vlad-
de, se je pričakovalo, da se bo sankcionistična
politika v Ženevi poostрила in da bo sedaj vse slo-
tako, kakor to hoče Anglija.

Toda, kdor veruje v levičarske ali desničar-
ske spremembe v francoski zunanji politiki, je
moral biti danes zelo presenečen. Flandin je v zu-
nanji politiki udaril v isto smer, kot jo je hodil
Laval. Današnjim ženevskim razgovorom je Flan-
dinu vse čas stal ob strani bivši francoski socialist
Paul Boncour in oba sta ugotovila v vseh današ-
njih posvetih, da Francija ne more dopustiti, da
bi se njena latinska soseda še naprej poniževala
s sankcijami.

Ves dan pa je potekale takole. Dopoldne se
je začela velika konferenca med francosko in an-
gloško delegacijo. Eden je na tem sestanku hotel
pridobiti Flandina za brezpogojen pristaneček za
nadaljevanje sankcionistične politike, vsaj v toliki
meri, da bi lahko Anglija prisilila Italijo, da bi
sedaj po prvih zmagah pristala na pogajanja za
mir pod vodstvom Zveze narodov, to se pravi pod
vodetvom Anglije.

Bovascoppa zmagovalec

Konferenca popoldne še ni bila končana in se
je samer za nekaj časa prekinila. Zato je tajnik ZN
Avenol povabil k sebi na kosilo člane obeh dele-
gacij in razgovori so se nadaljevali še dolgo po
kosilu. Razgovori so morali biti zelo podrobni in
napeti. Da bi se po svoje vplival na težave, v ka-
terih sta bili obe delegaciji, je italijanski opazo-
valec v Ženevi Bovascoppa odšel v poslopje, kjer
sta obe delegaciji zborovali, in nesel s seboj zado-
stne zmagonosno poročilo maršala Badoglia in to
po zapovedi Mussolinija.

Popoldne ob 16.15 se je začela seja odbora osemnajstoročice. Navzočni so bili Eden in Flandin, od držav Male zveze pa vsi poslaniki teh držav v Parizu. Prvi je dobil besedo švedski delegat, ki je prebral poročilo odbora strokovnjakov, ki so proučili uspešnost dosedanjih sankcij. Po nekaterih opombah predsednika odbora pa se je dvignil angleški zunanji minister Eden in v imenu svoje vlade izjavil, da Anglija pristaja na izvajanje petrolejskih sankcij proti Italiji, če se obvezuje izvajati te sankcije tiste države, ki proizvajajo in prodajajo petrolej. Ta izjava je izkvala precejšnje vzne-mirjenje, ki se je še povečala, ko se je takoj dvignil Flandin in predlagal v imenu svoje vlade, da naj se takoj jutri sestane odbor trinajstoročice, to je tako zvani odbor za poravnave, ki naj poskusi zadnji poskus, da posreduje med Italijo in Abesinijo in sklene mir med obema državama pod egido Zveze narodov.

Tako sta se na teh posvetih tehnične narave pojavila dva predloga težke politične narave. Ne

ve se še, če se obe delegaciji na dopoldanskih posvetih nista dogovorili, da bosta zavzeli to taktiko, ena pomirjujočo, druga pa podžigajočo. Kakšne predloge bosta mogla Eden in Flandin zdaj izdelati, ko Italija zmaguje, bo zelo zanimivo za Zvezo narodov in za čistost pakta ZN.

Nova mirovna posredovanja

Nepričakovano se je končala tajna seja odbora osemnajstoročice, ki so razpravljali o sankcijah ter so končno sklenili, da naj se ponovi mirovno posredovanje med Italijo in Abesinijo. Predlog je stavil francoski zunanji minister Flandin, češ, da je treba na vsak način čimprej končati abesinsko vojno in da je sedaj prilika za posredovanje zelo ugodna. Odbor se bo sestel še jutri in bo svoje stališče še bolj jasno označil. Ako bi pa na novo posredovanje zopet ne imelo zaželenega uspeha, potem bi Anglija zahtevala zaporo petroleja pod pogojem, da se tudi druge države držijo prepovedi, v kolikor tiče prevoza petroleja v Italijo.

Podrobnosti iz upora na Japonskem

Kako se je rešil Okada

Sangaj, 2. marca. Časopis »North China Daily News« objavila dramatične podrobnosti o napadu na hišo ministrskega predsednika admirala Okada. Ko je zel ministrskega predsednika podpolkovnik Matsui opazil, da napadalcu zaradi njegove velike podobnosti ministrskemu predsedniku mislijo, da je on ministrski predsednik, jih je pustil v tej zablodi in se je dal mirno ubiti, namesto ministrskega predsednika, svojega fastla. Se prej pa je preko služabnika opozoril ministrskega predsednika, da naj se skrije. S pomočjo družine in služabnikov se je ministrski predsednik Okada zaprl v nek veliki kovinski kovčeg. V ta kovčeg so nato položili tudi truplo ubitega zela, potem ko so napadalcu odšli. Ko so nekaj minut prišli vojaki in so imeli nalogo, da naj odnesejo mrtvo truplo ministrskega predsednika, so odnesli ta kovčeg, v katerem sta bila živi ministrski predsednik Okada in ubiti podpolkovnik Matsui. Kovčeg so odnesli v glavni stan upornikov. Sele tedaj, ko je ministrski predsednik Okada iz razgovorov, ki jih je poslušal iz kovčega spoznal, da se uporniki predajajo, se je javil, da je še živ.

Tokio, 2. marca. V Tokiju je prišel knez Sajoni. Takoj po prihodu v Tokio je odšel v dvor, kjer je že bila skupna seja kronskega sveta in ministrskega sveta. Kakor je znano, pričakuje cesar od kneza Sajonija, da mu bo predlagal novega ministrskega predsednika. Zaradi zapletenega po-

lozaja pa je malo verjetno, da bi novega ministrskega predsednika imenoval že danes ali jutri. V političnih krogih prevladuje čedalje bolj prepričanje, da ni šlo za navaden upor, ki ga je treba kaznovati, marveč za zlo v državi, ki ima globoke korenine in proti kateremu so potrebni zelo odločni ukrepi.

Vojska še vedno nemirna

Tokio, 2. marca. b. Kljub vsemu pričakovanju še vedno ni nastopila pomiritev. Napetost traja še dalje. Vlada je imela danes zopet izredno sejo in mikado je pozval v Tokio starega državnika princeja Sojonia, da se z njim posvetoje. Največje težave so v tem, da vojska še vedno energično zahteva, da mora biti zastopana v vladi. Obesno stanje v Tokiju se še ni ukinilo, čeprav so se vetaši že zdavnaj predali. Da je položaj še vedno zelo resen, je najboljši dokaz ta, da so oblasti odgovorile vse svečanosti v zvezi s 33. letnico rojstva japonske kraljice, ki bo v petek.

Danes nova vlada

Tokio, 2. marca. c. V teku jutrišnjega dneva bo sestavljena nova japonska vlada. Prince Sajoni biva v cesarski palači, da bi bil varen pred ozkežjo. Danes je zasedal tajni svet pod mikadovim predsedstvom. Seje se je udeležil tudi prince Sajoni.

Španija po volitvah

2. marca, to je v ponedeljek, so se v Španiji vršile nadomestne volitve, ki pa položaja ne bodo sorenimile. Levica ostane gospodar politične situacije in ima možnost, da svoj program udeleži, cesar govoro ne bo zamudila. Kakšen bo ta program, se jasno razvidi iz amnestije političnih zločincev, ki so pod prejšnjim režimom bili obsojeni zaradi komunistične in napol komunistične pobarene revolucije. Sedaj se je treba vprašati, kateri so bili vzroki, da se je iznenada zgodil tak preobrat na levo.

1. Špansko ljudstvo je za demokracijo politiko v našem smislu zaenkrat še nedozvelno, ker zanj ni bilo vzgojeno. Da se prav tako lahko izognemo za levičarsko skrajnost kakor za takozvane desničarske ideje. Dejstvo, da hlii, ki so danes v zaporih, že jutri pridejo do neomejene vlade nad deželo, je v Španiji od nekdaj običajno. Španec ne potreboval še več desetihi politične vzgoje, da bo razumel veliko odgovornost, ki jo prevzema za usodo svoje države, ko pristopa k volitvi žari.

2. Na takozvano ljudsko fronto, kakor se imenuje levica, se že od ustanovitve republike vrši pritisk kominterne. Ta pritisk je bil politično sitno organiziran, in sicer po navodilih iz Moskve, ki pravijo, da se mora komunizem odslej polasčati oblasti polagoma, kolikor le je mogoče legalnim potom, torej na osnovi demokracijskih metod. V Španiji je ta metoda bila sedaj prvič aplicirana, dosedaj se je pa to na ta način, da je komunizem po svojih tajnih agentih in simpatizerski inteligenci uspel, da so se zedinili vsi levi elementi, dasi je komunizem kot tak zaenkrat med njimi še v manjšini. S podobno metodo bo kominterne sedaj poskušala v Francijo in v Belgijo, če ji bo uspelo, seveda.

3. Napake Gil Roblesove stranke, v kateri je močno desničarsko krilo, ki se mu še vedno toži po Alfonsovi monarhiji in ki se ne more odločiti za radikalne socialne reforme. Največji napako pa je napravil Gil Robles sam, ker je zavzel napačno stališče napram katalonskemu vprašanju. Začuda je bil katoliški politični program Gil Roblesa od samega začetka centralističen. Katalonci so z ogromnimi težavami dobili avtonomni statut od kortesov leta 1931, prejšnji režim pa je statut diktatorično razveljavil. To je najtežje vprašanje Španije, ker Katalonci od zahtev po avtonomiji nikoli ne bodo odnehali. Psihološko je bilo v Roblesovo stališče razumljivo v toliko, ker je katalonsko avtonomistično vprašanje vodila katalonska levica, toda to dejstvo Gil Roblesa ne bi bilo smelo zapeljati do hude taktične napake, da ni znal eno ločiti od drugega ter sam zapisati na svoj program brezpogojno zaščito katalonske avtonomije. Tudi med Baski, pri katerih je avtonomistično vprašanje med kmetskimi ljudstvom vezano s težnjo po vpostavitvi monarhije, si Roblesova stranka ali Accion Popular ni mogla pridobiti simpatij, oziroma jih je izgubila, ker je načeloma izvečala svoj španski oziroma kastilski centralizem. To je pač dober nauk, ki ga je Gil Robles moral drago plačati.

Kljub zmagi levice pa Azanovi vladi ne bo poslano z rožicami. Ker bo zdaj levica začela maščevalno politiko, smemo po stari izkušnji računati s tem, da bo počasi zopet pridobivala desnica zlasti, ker je Gil Roblesova stranka svoje pozicije v Španiji bistveno ohranila lne v Kataloniji. Azanova večina je zelo pisana in bodo zato trenja med njo samo zelo huda. To je Azana izkusil tudi že v svoji prvi vladi, zdaj bo pa še huje. Pod Azanovimi krili so zbrani levičarski meščani, takozvani salon-socialisti in salon-komunisti poleg pravih komunistov, ki jih pa ni veliko, ter komunisti domačega španskega proizvođa, ki niso popolnoma identični z ruskimi in sličijo bolj na anarhiste. To je pač mešanica, v kateri je mnogo eksplozivne snovi. Largo Caballero se rad pusti imenovati »španskega Lenina«, toda to je čisto španski Lenin. Zahtevi po nacionalizaciji bank, podružabljenu industrije in kolektivizaciji poljedelstva se bo seveda uprla vsa meščanska levica. Ta levica tudi noče ničesar slišati o de-

lavski kontroli nad produkcijo. Da bo spričo tega Gil Roblesovi katoliški ljudski stranki, kakor tudi desnici naloga zelo olajšana, si lahko mislimo. Azanova vlada bo morala, če se bo hotela držati, doajati vedno večje koncesije socialismu in komunizmu, to pa brščas ne bo vedlo do »prevzeta oblasti od strani socialističnega proletariata«, ampak preje k močni reakciji vseh, ki imajo interese na osebni posesti zemlje in proizvodnih sredstev. To pa niso samo meščani, ampak tudi kmetje in le majhni del kmetskih delavcev.

Katoličanstvo bo moralo seveda izpočetka prestati hude izkušnje in naravnost preganjanja. Ker v socialnem oziru levica nima prav nobenega enotnega programa in načrta in prav za prav tudi ne resnične volje, da reši najtežji španski problem, to je agrarni problem, bo skušala demagoško napertiti vse sile proti španski cerkvi in predvsem proti redovnikom. Potem se bo spravila golovo na katoliške cerkvene šole in na katoliški tisk. Kako se bo to končalo, za se ne da prerokovati in je zmagoslavje vseh evropskih levičarskih elementov nekoliko preuranjeno.

★

K povišanju železniške tarife

Belgrad, 2. marca. m. Zaradi povišanja železniške potniške tarife za 10% je generalni ravnatelj jugoslovanskih državnih železnic Dimitrije Naumović danes podal izjavo, ki jo objavlja nocojšnja »Pravda«. V tej izjavi pravi med drugim, da je glavni vzrok, da se je povišala železniška tarifa za 10%, ta, ker so dohodki od železnice v lanskem letu zelo padli. Lani se je namreč zelo znižala tarifa za prevoz potnikov. To se je zgodilo radi tega, ker je splošno vladalo prepričanje, da se bodo na ta način dvignili dohodki železnice, ker se bodo ljudje rajši vozili zaradi cenenega prevoza. Ugotovilo pa se je, da so dohodki klub povečanemu prometu padli za 30 milijonov Din. Lani so bile tudi znižane prevozne tarife za ljudsko in živalsko hrano. Tarifa za prevoz te hrane pa ostane še tudi vnaprej stara in se ne bo menjala. Po novi tarifi so bile predvidene tudi praznične karte in sicer samo za nedelje. Za ostale praznike se bodo vozne olajšave ukinile in sicer zaradi prevelikega števila praznikov, kajti železniška uprava je zaradi tega trpela materialno škodo. Pri nedeljskih voznih kartah se je potniška tarifa zvišala istotako za približno 10%. Pravilnik o zvišanju železniške tarife pa postane veljaven 1. aprila letos.

Osebnosti vesti

Belgrad, 22. marca. b. Na lastno prošnjo je upokojen nadupravitelj bolnišnice za duševno bolezn Ljubljana - Studence g. Logar.

Belgrad, 2. marca m. Med supletji za matematiko in francosko je prosvetni minister Dobrivoj Stoešević med drugim postavil naslednje Slovence: Nika Kureta na III. realni gimnaziji v Ljubljani, Franca Capudra na realni gimnaziji v Celju, Edvarda Mizerita na realni gimnaziji v Ptuj, Franca Sustersiča na II. realni gimnaziji v Ljubljani, Friderika Zorja na realni gimnaziji v Kumanovem in Viljama Ipaveca na realni gimnaziji v Prijedoru.

Belgrad, 2. marca. m. Z odlokom prosvetnega ministrstva je premožen Ludvik Gabrovšek, profesor na gimnaziji v Beranah, za profesorja na pujsko gimnazijo.

Belgrad, 2. marca. Premiščen je za kontrolorja sedme skupine postaje na Jesenicah Henrik Muren, kontrolor postaje v Skofji Loki.

Belgrad, 2. marca. m. Minister za javna dela je odobril licitacijo za gradbo prvega dela ceste Ljubljana - Kranj. Tako so sedaj dani vsi pogoji, da se z deli na tej cesti takoj prične.

Dunajska vremenska napoved: Milo vreme bo še trajalo, oblačnost negotova, najbrž zelo oblačno.

Seja Narodne skupščine

Belgrad, 2. marca. m. Zaradi obstrukcije, ki so jo začeli vsi skupščinski klubi, razen Narodne skupščine, se je danes načeljevalo pretesanje proračunskega predloga za 1936-1937 v podrobnostih popolnoma mirno in do-tojanstveno. Na govorniškem odru so se menjavali govorniki iz vrst JRZ skupščinske večine in opozicijskega Narodnega kmetskega kluba. Splošno se opazuje med opozicijskimi vedno večje nezadovoljstvo proti vodstvu teh klubov, ki so sklenili, da se ne udeležijo proračunske debate, kajti posamezni poslanci klubov temu prihajajo v sejni dvorano in poslušajo debato. Med temi je bilo danes opaziti poslanca dr. Lavrenčiča, člana direktorija tako imenovanega delovnega kluba, ki bo po dveh mesecih svojega vodstva v tem klubu moral stopiti sedaj malo bolj v ozadje ter se zadovoljiti s podrejeno vlogo v lastnem klubu.

Pred današnjo sejo je bil kratek sestanek poslancev JRZ in vladne večine, na katerem so bili v glavnem določeni govorniki, ki bodo nastopili v debati o podrobnostih proračuna. Od slovenskih poslancev bosta nastopila poslanec Vebler in Gajšek, in sicer poslanec Vebler pri pretresu proračunskega predloga socialnega ministrstva, Gajšek pa pri proračunu za gradbeno ministrstvo.

Sejo je otvoril ob 17 podpredsednik skupščine Markič. Prečitano je bilo nekaj interpelacij.

Na dnevni red je prišlo pretresanje proračunskega predloga za vrhovno državno upravo, kamor spadajo tudi postavke za pokojnino in invalidske podpore ter postavke za državne dolgove.

K prvemu oddelku — proračun za vrhovno državno upravo — se je prijavil k besedi poslanec JRZ Mihajlo Krstić, ki je izjavil v imenu obeh klubov, da bosta z ozirom na velike zasluge, ki si jih je pridobila hiša Karađorđevićev, sprejela ta proračun z aklamacijami. (Poslanci so vstali in vzklicali kraljevskemu domu.) Govornik poudarja, da opozicija nima ničesar idejnega ter da je njeno postopanje v skupščini diktirala mržnja napram osebi dr. Stojadinovića. Toplo govori tudi o ministru dr. Korošcu in prometnem ministru dr. Spahi, ki se trudita, da bi normalizirala notranje-politične razmere. Za Krstićem je dobil besedo v imenu Narodnega kmečkega kluba Luka Kostrenčič, ki se pridružuje predlogu svojega predgovornika, da se z aklamacijami sprejme proračun vrhovne državne uprave. Govori obširno o velikih zaslugh kraljevskega doma za našo državo ter podrobno opisuje delo posameznih vladarjev, predvsem kralja Petra I. in Aleksandra I., ki je padel v borbi za ohranitev svetovnega mira. Očital je vso narodovo borbo za osvoboditev. Nastopil je poslanec JRZ Gabor Szanto v imenu madžarske manjšine. V svoji krajši izjavi pravi, da so vodinski madžarski kmetje po svoji tradiciji ostali zvesti kroni in onim, ki vodijo to državo.

Za njim je poročevalec manjšine finančnega odbora dr. Slavko Nikolić prečital amandament, po katerem se znižajo: a) osebni izdatki, plače in

dnevnice, periodični poviški za administrativne uradnike za 120.000 Din, b) materialni izdatki: polni in prevozni stroški za 100.000 Din, razni upravni stroški za 200.000 Din, za narodno skupščino pa se znižajo razni materialni in upravni stroški za 1.000.000 Din. V celoti se znižajo postavke kreditov za narodno predstavništvo za 1.420.000 Din.

Proračun za vrhovno državno upravo (prvi oddelek) je bil nato z aklamacijami sprejet. Kot druga ločka dnevnega reda je prišel na vrsto drugi oddelek postavke, ki so določene za pokojnine, invalidnine in podpore. Prvi je govoril Mihajlo Ljosević, ki bo glasoval za.

V imenu Narodnega kmečkega kluba je govoril Života Milanović. Uvod njegovega govora je bil zelo zanimiv, ker je kot opozicionalec polemiziral z ostalo skupščinsko opozicijo ter izjavil, da poslanci njegovega kluba niso prišli v skupščino razbijati in zvoniti z zvonci, temveč zato, da store vse, kolikor se da doseči za kmečki stan. V naši državi je vse preveč upokojevcem, namreč 64.000, za katere mora država plačevati 1.055.000.000 Din, za 70.000 invalidov pa samo 147.000.000 Din. Govori tudi o težkih razmerah, v katerih žive invalidi. Istotako izjavlja, da je proračun 12.000.000 Din, ki je določen za ministrstvo za telesno vzgojo, odveč in nepotreben. Pravi, da vso to vsoto požro sportne organizacije. Pravi, da ni proti tem organizacijam, pač pa je za to, da se naj te organizacije razvijajo svobodno, kakor ostale državne organizacije. Glasoval bo proti drugi in tretji postavki.

Za Milovanovićem je govoril še v imenu kluba JRZ živko Dimitrijević, ki je izrekel zahvalo kr. vladi za vso pozornost, ki jo je izkazala invalidskemu stanu. Glasoval bo za proračun.

Po sprejetih postavkah kreditov, predvidenih za podpore invalidov in za pokojnine, so prešli na tretji oddelek, na postavke, ki so predvidene za državne dolgove. Tu sta se prijavila k besedi dva narodna poslanca, in sicer Kašanin od JRZ in Joahim Kunjašić od opozicije. Poslanca Kašanina ni bilo v dvorani. Joahim Kunjašić pa je odstopil od besede. Zaradi tega je predsednik Narodne skupščine Stevan Čirić dal takoj na glasovanje to postavko, ki je bila sprejeta. S tem je bil proračunski predlog za vrhovno državno upravo sprejet tudi v podrobnostih in je predsednik Narodne skupščine ob 12.30 zaključil današnjo sejo ter napovedal novo za jutri ob 9 dopoldne.

★

Belgrad, 2. marca m. Za jutri popoldne ob 3 je sklicana seja skupščinskega odbora za proučevanje predloga resolucije o spremembi skupščinskega poslovnika. Za 6. uro pa sta napovedani dve seji, in sicer seja finančnega odbora in odbora za proučevanje zakonskega osnutka novega združnega zakona.

Belgrad, 2. marca m. Na intervencijo poslanca Brenčiča je minister za pošte dr. Kaludžerčič sklenil, da ostane poštni urad v Vurbergu še nadalje v tem kraju in se ta občina ne bo prenesla v sosedno, kot je to predlagalo ljubljansko pošto ravnateljstvo.

Domači odmevi

Dvor v žalosti

Belgrad, 2. marca. AA. Zaradi smrti velike kneginje Viktorije Feodorovne, soproge velikega kneza Cirila, šefa vladarske hiše Romanovov, bo dvor kralja Petra II do 31. t. m. v žalosti. Velika kneginja Viktorija Feodorovna je bila teta kraljice Marije in sorodnica kneginje Olge. (Maršal dvora št. 257 od 1. marca 1936.)

Nemška klrinška poročila

Belgrad, 2. marca. AA. Narodna banka je izdala sklep in obvestila vse pooblaščenke zavode, da se smejo vsa klrinška nakazila prodajati na borzi pod istim pogoj, kakor čeki na marke. Da ne bi rajshmarka zato dobila večjo tendenco k padanju, bo Narodna banka tudi v bodoče po svojem prejšnjem sklepu odkupovala klrinška nakazila po tečaju 14 Din za marko. Vsi izvozniki, ki ne bi mogli realizirati svojih nakazil na domačih borzih, se lahko obrnejo na Narodno banko, ki jim jih bo kupila po tečaju 14 Din za marko.

Občni zbor »Društva prijateljev pravne fakultete«

Ljubljana, 2. marca. Na okrožnem sodišču je bil popoldne pod vodstvom odvetnika dr. Janka Žirovnika občni zbor »Društva prijateljev pravne fakultete«. Dr. Žirovnik je v začetku omenil smrt dveh uglednih društvenih članov, dr. Božidarija Bežka in dr. Henrika Tume.

Namestnik visjega drž. tožilca dr. Avgust Munda je kot tajnik podčrtal važno delo, ki ga vrši društvo s podpiranjem »Zbornika znanstvenih razprav«, ki ga izdaja zbor profesorjev pravne fakultete. Izdajanje je vezvano z velikimi gmotnimi težavami, zlasti še, ker vlada ne daje nobenih podpor več. Lani je imelo društvo z »Zbornikom« 25.000 Din stroškov. Od natisnjenih 700 izvodov je bilo prodanih članom 366 izvodov, fakulteta sama je prodala 20 izvodov, v zameno pa jih je poslala 61. V zalogi je še 253 iztisov. Društvo svoje naloge krepko izvršuje in pazljivo sledi dogodkom na univerzi Vneto zbira knjige za knjižnico.

Pri volitvah se je odbor deloma izpopolnil in so bili izvoljeni za predsednika dr. Golja, predsednik apelacijskega sodišča, za podpredsednika podban dr. Stanko Majcen, za odbornika dr. Stan-ko Lapajne, vseučil. prof., in odvetnik dr. Josip Hacin. Na mesto dr. Grassellija in dr. Makarja bo odbor sam kooptiral dva člana, ki jih bo na svet prof. dr. Lapajnetta vzel iz vrst mlajših pravnikov, na katerih ramena bo društvo svoj čas preslo.

Pri slučajnostih se je dekan dr. Dolenc v imenu pravne fakultete zahvalil društvu za njegovo podporo in skrb, ki jo je bila fakulteta deležna. Poudaril je, da si profesorji želijo stika z mlajšimi pravniki. Dr. Žirovnik je nato zaključil lepo uspešni občni zbor.

Dr. V. Janjič o frontah

Poslanec dr. V. Janjič je imel v nedeljo, dne 1. marca politični shod v Novem Bečuju, katerega se je udeležilo do 8000 ljudi, kakor poroča »Vreme«. Govoril je zlasti o tako imenovanem »vojvodinskem krilu« združene opozicije. »Sovražniki naše države so nas začeli deliti na Srbijance, Vojvodince, Crnogorce itd. Mi v Srbiji nismo nikdar nikogrt vprašali: »Odkod si?« Danes je predsednik Srbije kr. akademije iz Vojvodine, pa ga nihče ne vpraša: odkod si? ampak smo vsi ponosni

nanj, ker je učenjak svetovnega slovesa. Tiskarji in tisoče naših Jugoslovancev je po vsej Jugoslaviji, toda pešiča obupanec, ki ne morejo biti izvoljeni niti za občinske odbornike, ustanavlja »vojvodinsko fronto«, da ločijo Vojvodino od sestre Srbije. Mi pa se borimo proti vojvodinski, proti hrvatski, proti črnogorski fronti in proti vsem frontam. Mi se borimo samo za eno fronto: za državno fronto. Rešitev je v državnem edinstvu. Če pa je tako, je potrebno, da obsojimo to nevarno protidržavno fronto. Zapomnite si, da ne bo nobenega politika, niti Ljuba Davidovića, niti Joce Jovanovića, niti Dragoljuba Jovanovića, ki bi dovolil vojvodinsko fronto. Rešitev je v narodnem in državnem edinstvu, v vseh frontah pa je propad. Kot član JRZ vas pozivam, da se uvrstite v eno veliko fronto prve stranke po zedinjenju, ki se je razširila po vseh okrajih naše države. V JRZ so tudi Hrvatje. Sprejeli smo tudi Nemce in Madjare, razvili smo zastavo svobode, demokracije in vlade naroda.

Krištof Kolumb o učbenikih

Z različnih vidikov se je že obravnavalo vprašanje enotnih učbenikov. »Glasnik belgrajskega nadškofja«, ki ima v vsaki številki tudi nekaj v pravih slovenskih pisanih člankov, se je lotil vprašanja z vzgojne in znanstvene strani. Lotil se je kar sedanjih učbenikov, ki jim je posebno s tega stališča mogoče prav krepko ugovarjati. Tako piše (zobča zgodovina srednjega veka, ki sta jo napisala Vulović in Djerić, kakor pravi imenovani »Glasnik«: »On je (Krištof Kolumb) bolj verovale v svoj razum, kakor pa v cerkvene dogme. Zato je tudi odkril Ameriko.« Vemo pa, da je Kolumb odkril Ameriko, ker se je zaletel vanjo, ko je po tedaj nenavadni poti s precejšnjim pogumom hotel priti v Indijo. »Dogme imajo z odkritjem Amerike toliko opraviti, kakor Vulović in Djerić z logiko.« pravi neki gimnazijec na drugem mestu »Glasnika«. Ali: »Krščanstvo uči: Bog je vsemogoten, moder in milostljiv; Bog je popolna dobrota, on je ljubezen. Človeška duša je božje delo, telo pa je stvar hudiča.« Tako nesmiselno laž podkanejo »znanstveniki« krščanstvu, tistemu krščanstvu, ki lupo uči o človeškem telesu kakor vse moderni šport, da je namreč »telo tempelj Sv. Duha« (sv. Pavel).

Tudi »Obča zgodovina novega veka«, ki jo je napisal Vasilij Popovič, nič ne zaostaja v tej nekritičnosti in neobjektivnosti. Poudarja »srednjeveško cerkveno pojmovanje, da zemlja ni »okrogla«; kar pa nikakor ni bilo samo cerkveno, ampak splošno pojmovanje. Mnogi cerkveni ljudje, kakor sv. Virgilij, Kopernik so pa celo učili, da je zemlja okrogla. Ali: »Hugenst Aubinier je plačal svojo ljubezen do resnice s smrtjo na gredi.« Toda ta »revček« je umrl popolnoma v miru, v postelji, v Zenevi 29. aprila 1630. Ali: »Najgenialnejši predstavnik italijanske filozofije je bil Giordano Bruno.« V resnici je bilo pa mnogo, mnogo bolj genialnih ljudi. Da pisatelj šteje katoliški restavraciji v greh, ker se Ludvik XIV ni nikdar skopal! Takih nezmiselnosti iz tega učbenika bi mogli naštetj za čuda veliko.

Solija, 2. marca. c. Konec marca bo policija na javni dražbi prodajala imetje bivših bolgarskih strank. To imetje je policija zaplenila tedaj, ko so vlada in oblasti razpustile stranke.

VINSKI TRGOVCI IN GOSTILNICA RIJ POZOR! Lastno prvovrstno srbsko belo in črno vino prodaja pri Gorenjskem kolodvoru na industrijskem trgu Kregar. — Cena nizka!

Svetozar Cvetković.

Samopomoč slovenskega kmeta

Kranj, 2. marca.

Za našega kmeta je vsa »krizica« v tem, da mora drago kupovati in pod ceno prodajati. Gospodarstvo našega kmeta, posebno pa govedinjskega, pa je že tako, da ima za prodaj po večini samo les in živino. Kupuje se lezom je ustavila mednarodna politika, pa ne iz ljubezni do naših gozdov, ki so po nekod že začeli kazati nič dobrega obetajoče lise in poseke, ampak ljubezen do tistih, katerim se mora že itak pokoravati pol sveta. Ostala je samo še — živina. Ta je bila pa tako obupno poceni, da se je še stara krava človeku smilila, ko jo je odgnal mesar ali prekupec za naravnost ponižujoče nizko ceno. Meso pa se je v vsej tej dobi držalo premišeno zelo visoko. Kmet si je skušal pomagati, kakor si je pač vedel in znal. Nekateri so klali doma in prodajali meso, ako so našli kupce, za kožo pa so dobili malo manj kot je prekupec ponujal za celo kravo. Toda to je bila le zasila rešitev. Vsi smo vedeli, da to ni pravi, trajni izhod. Če bodo vsi klali doma, bodo morali vsi tudi meso pojediti doma. Kmet pa potrebuje denarja, ker mora tudi svoje obveznosti plačevati v denarju.

Vsi kmetje so zato z veseljem pozdravili misel Kmetijske zveze, da bi kmetje sami s složitnim nastopom vzdržali cene na taki višini, da bi se celoletni trud, ki ga kmet ima z živino, vsaj deloma izplačal. Nekateri so sicer zmajevali z glavo nad izvedljivostjo tega načrta, češ, pri nas je nesloga tako razbila vsako skupnost, toliko je ljudi po celi deželi, ki so vsi srečni, če morejo svojem bližnjemu škodovati, nevoščljivost je naša krvna bolezen, itd. — skratka: težko, da bi bilo iz te moke kaj kruha.

Možje, ki vodijo Kmetisko zvezo, pa le niso odnehali in današnji sejem v Kranju je pokazal, da sloga tudi živini vzdigne ceno. Posebna komisija, ki so jo sestavljali gg. Brodar Janez, posestnik iz

Hrastja, Burgar Jože, posestnik iz Hraša, Hartman N., posestnik iz Škofje Loke in ing. Muri, kmetijski referent kr. banske uprave, je že pred prvim začetkom sejma določila ceno in jo vsem, ki so pripeljali živino na trg, razglasila.

Ob vohu na sejnišče so bili nalepljeni na drevesih veliki lepaki sledeče vsebine: Kmetje! Bodite složitni! Ne prodajajte živine pod ceno! — Cene živine so danes sledeče: voli in boljše krave I. vrsta 5 Din, II. vrsta 4—4,50 Din, III. vrsta 3—3,50 Din. Teleta I. vrsta 7 Din, II. vrsta 6 Din, III. vrsta 5 Din. Krave slabše vrste naj vam oceni komisija na trgu. Ob 12 se trg zaključil! Kranj, 2. marca 1936. Kmetiška zveza za Slovenijo.

Vpliv tega razglasa se je poznal takoj pri cenah, ker so bile res v skladu s cenami, ki so bile oglašene: te cene so bile za 1—1,50 Din višje od cen, kakor so bile na prejšnjih sejmih. Prekupec in mesarji, ki so v tem složenem nastopu kmetov videli nevarnost za svoj dobiček, ki ga že leta in leta ni nihče motil, so se skušali sicer braniti. Nastavili so nekaj svojih ljudi v okolici mesta, ki so ob cestah lovili prodajalce živine. Tak agent je ponudil kmetu za živino ceno, ki je bila nižja kot pa jo je določila komisija Kmetiške zveze. Ta ali oni kmet je bil vesel, da je že pred mestom dobil kupca in je prodal, agent pa je živinčje odpeljal na trg in ga prodal po 1—1,50 Din višji ceni. Tako so se tudi prekupec okoristili s kmetov slovo na škodo kmeta samega. Marsikdo se je prijel za glavo, ko je že z denarjem v žepu prišel v mesto in spoznal, da bi bil lahko za svojo živino prejel 400—500 Din več, da bi jo le pripeljal na pravi trg, kjer se složno nastopa.

Popoldne ob 1 je bil pa v dvorani Ljudskega doma velik shod Kmetiške zveze, na katerem je poročal o uspehih predsednik Kmetiške zveze g. J. Brodar. — Poročilo o shodu priobčimo jutri.

Vajeniški dom in kranjski dež. zbor

V nedeljski številki je objavil Slovenec zgodovinski točen in stvarno utemeljen sestavek o vajeniškem domu. Vendar se mi zdi prav, da bi se podana slika izpopolnila še s poročilom o akciji, ki jo je vodilo »Društvo za varstvo vajencev« v letih 1912-14 sporazumno s kranjskim deželnim zborom in odborom. Vseled prošnje pripravljalnega odbora je 7. februarja 1912 naročil dež. zbor dež. odboru: a) naj se zagotovi dež. zastopu primeren vpliv v kuratoriju zavoda, b) naj se dogovori s pripravljavnim odborom in naj stavi dež. odboru primerne predloge. Ta predlog finančnega odseka, o katerem je poročal dr. Krek je bil soglasno sprejet. Poročilo dež. odbora z dne 31. januarja 1913 je prišlo v dež. zboru na dnevi red 24. septembra 1913. Poročilo omenja, da je medtem prevzelo posle pripravljalnega odbora »Društvo za varstvo vajencev«, ki je zagotovilo dež. zboru dva zastopnika v odboru oziroma v poznejšem kuratoriju. Društvo je namreč sklenilo z upravo Marije Svetinove ustanove (upravljal jo je kanonik Sušnik), da zgradi ustanova vajeniški dom s prispevki različnih činiteljev (dežele, mestne občine države, Kranjske hranilnice, Trgovske in obrtne zbornice, Metelkove ustanove itd.) in da se zaveže v ta namen zgrajeno stavbo prepustiti izključno le v namene Vajeniškega doma. Ako bi se poslopje odtegnilo temu namenu, se zaveže vrniti plačane prispevke po dogovorjenem ključu. Zgradba je bila takrat proračunana na 160.000 kron. Kot svoja zastopnika v društvenem odboru je deželni odbor imenoval dr. Evgena Lampeta in dr. Ivana Zajca.

V deželno-zborski seji 30. septembra 1913. je poročal dr. Gregorič, da se je medtem odločilo, da ne bo prenaradilo stare stavbe, ampak zgradilo novo in to tudi iz finančnih ozirov z ozirom na davčne olajšave. Vajenci so navezani na družbo, da jim pomaga in iz njih napravi dobre državljane. Namen društva za varstvo vajencev je socialen in hvale vreden. Zato predlaga v imenu finančnega odseka:

1. Deželni zbor pozdravlja ustanovitev vajeniškega doma.

2. V ta namen se dovoli društvu letna podpora v taki višini, da se more amortizirati dolg, ki ga more najeti društvo preko od drugih faktorjev dovoljenih zneskov. Ta dolg ne sme znašati nad 80.000 kron.

Proti predlogu je govoril z ozirom na obstoječe politične razmere dež. poslanec Ribnikar, ki se je pri tem skliceval na to, da dežela itak mnogo žrtvuje za dobrodelstvo in zdravstvo (1.350.649 kron). Tudi ni nobene podlage za posojilo, ker je nameravana vzdrževalnost po 1 krono na dan previsoka. Ker sem kot dr. dež. poslanec takrat prevzel predsedstvo društva za varstvo vajencev, da sem mogel tem lažje posredovati v ministrstvu za javna dela, kjer je bil takrat sekcijski načelnik bivši vladni svetnik kranjske deželne vlade Haas in je naša prizadevanja podpiral, je bil odgovor na iznesene pomisleke zelo lahek. Dejal sem, da je ravno vajeniški dom najboljši sredstvo, da se prepreči tisto strastno zavzemanje mladine za politične stranke in da dobi mladina več smisla za strokovno izobrazbo in za strokovno znanje. V odboru so bili tudi predsednik deželne zveze Franchetti, sodni svetnik Milčinski in obrtni nadzornik Santrucek. Poleg njih izmed ljubljanskih obrtnikov najuglednejši Ivan Kregar, kanonik Stroj in ravnatelj obrtno pospeševalnega zavoda ing. Remec. Odbor je pa že takrat izjavil, da bodo dobile vse korporacije svoje zastopstvo v odboru. S predlogom ni bil popolnoma zadovoljen tudi grof Barbo. Vendar je bil predlog sprejet. Iz poročila finančnega odseka, ki ga je zastopal dr. Gregorič naj navedemo še nekatere številke.

Stavbišče last ustanove je bilo ocenjeno za 140.000 kronami. Stavba sama bi pa stala z opravo vred 220.000 kron. K temu bi prispevali: Svetinova ustanova stavbišče v vrednosti 104.000 kron in 20.000 kron v gotovini, državna dobrodelna loterija je obljubila 25.000 kron. Razni prispevki oblastev in javnih korporacij so bili proračunani na 10.000 kron in od Metelkove ustanove se je pričakovalo v gotovini 60.000 kron. G. knezoškof in dr. Tavčar sta že na to pristala. S posojili bi se kril ostanek po 25.000 kron, in ostal bi se neopokrit primanjkljaj 80.000 kron, za katerega je prevzela amortiziranj kranjska dežela. Vzdrževanje 100 gojencev je bilo z amortizacijo za posojilo 25.000 kron vred proračunano na 45.000 kron, od katerih naj bi krili vajenci 35.000 kron, 10 mest bi bilo brezplačnih, ostanek bi se pa kril s prispevki ministrstva za javna dela, mestne občine in drugih faktorjev. Poročevalec dr. Gregorič je posebej poudarjal vajeniški dom kot važno socialno ustanovo ne samo za Ljubljano, ampak za celo deželo. V slabih stanovanjskih razmerah bo pomagal ne samo staršem, ampak tudi mojim, ki bodo iz teh vajencev dobili dobre pomočnike. Letni prispevek dežele bi znašal le 4800 kron.

Vajeniški dom je bil že na tem, da se začne graditi. Načrte je izdelal stavbenik Jakusch, odobrila jih je že stavbena oblast in izšel zanje

tudi zavod za pospeševanje obrti. Ker se je v tistih letih začela v državi velikopotezna akcija za oskrbovanje stanovanj, so se začela pogajanja z ministrstvom za javna dela, da bi priskočilo na pomoč ali z večjim nizko obrestovanjem posojilom, ali pa z večjo letno amortizacijo kvoto. Medtem je izbruhnila svetovna vojna in ves načrt je šel za enkrat — an acta, denar ustanov pa za vojna posojila.

Zleti bi bilo, da se misel, kakor jo predlaga Slovenec članek, čimprej ustvari. Ko se je vršila blagoslovitev temeljnega kamena vsi doma, sem kot zastopnik mestne občine izrazil željo, naj bi vsi obrtniki se zedinili svojem naraščanju na korist. Takrat se ni bilo vajeniškega doma v Lipičev ulici, in tudi obrtništvo se ni bilo toliko razcepljeno, kakor je danes. Vajeniški dom bi bil pač najlepša prilika, da se stremjenja vseh obrtniških struj strnejo in s tem tudi skušajo pomoči propadajočemu obrtnemu stanu. Saj je v zadnjih par letih kriza obrtništva, bodisi oblačilnega ali stavbnega, postala tako strašna kakor še ni bila nikdar; število obratov je padlo za četrtino in število vajencev pod polovico.

Smrt družinskega očeta pod avtomobilom

Mestni zdravnik dr. Debeljak je zavezil s svojim avtomobilom v Usarjevo družino — Oče mrtev, en sin ranjen — Dr. Debeljak je bil včeraj aretiran

Ljubljana, 2. marca.

Ljubljana je danes ogrožena in pod globokim vtisom zaradi smrtne nesreče, ki jo je povzročil eden mestnih zdravnikov sinoči na Celovski cesti, ko je vozil s svojim avtomobilom. Smrtna žrtev te nesreče je postal 44 letni Ivan Usar, sluga rudarskega glavarstva v Ljubljani, stanujoč v Rožni dolini. Nesreča je tembolj tragična, ker je Usarja zadela nesreča vpricho njegove družine, povrh tega pa je bil ranjen še njegov sin, 14 letni Zdenko.

Okoli polnoči se je družina Usarjevih, ki je bila na izletu v St. Vidu, v nedeljo zvečer vrnila po Celovski cesti proti Ljubljani. Bili so oče Ivan Usar, njegova žena Amalija, hčerka Milka ter sinova Miroslav in Zdenko. Družina je šla, vsaj tako izpovedujejo priče, ob kraju ceste. Prišli so nekoliko do višine Jančigajevih vile, blizu km 2, kakih 500 metrov nad mitnico v Šiški, ko je privozil za njimi osebni avto, ki ga je vodil mestni zdravnik dr. Gvido Debeljak, v avtu pa sta sedela še dve drugi osebi. Priče so izpovedale, da je dr. Debeljak vozil s približno hitrostjo 80 km na uro. Na kraju nesreče je tudi izogibalšče cestne železnice in skoraj gotovo je, da dr. Debeljak na tem mestu v svojem stanju ni več obvladal krmila ter je zavezil v nesrečno družino. Ivan Usar in njegov sin Zdenko sta oblačila težko ranjena. Oče je bil takoj nezavesten, saj mu je pri trku in padcu prebilo lobanjo ter dobil še druge nevarne poškodbe po vsem telesu. Sin Zdenko pa je obležal s hudimi poškodbami na glavi in na prsnem košu. Ko je dr. Debeljak videl, kakšno nesrečo je zakrivil, se je takoj odpeljal do bližnje stražnice v Šiški ter od tam telefoniral po reševalni avto, ki je naglo prepeljal oba ponesrečenca v bolnišnico. Starejši

† Janez Bergant

Moravče, 2. marca.

Kakor se utrne zvezda na nebu, tako nenadoma je Bog poklical v večnost Berganta Janeza, posestnika in gostilničarja v Kravčah pri Moravčah. Nenadoma, toda vendar pripravljene, saj je jutraj na prvo nedeljo klečal še pri angelski mizi, da je prejel svojega Gospoda, ki ga je prejemal redno kot vnet član apostolstva moč. Dne 3. aprila bi praznoval 70 letnico. Rojen je bil 3. aprila 1866. Vse svoje življenje ni bil samo skrben in vreden gospodar, skrben in ljubeč oče svojim otrokom, dober in ljubezniv mož svoji blagi ženi, bil je vse življenje globoko veren in odločen katoličan. Kot tak je tudi na zunaj vedno in neustrašeno zastopal načela svete vere. Bil je neustrašen v boju zoper hinavščino in hudobijo, trpel preganjanje zaradi tega, trpel po nedolžnem, o omajalo ga ni nič, pripravljen trpeti, če treba še več. Njega je ljubilo nešteto ljudi, ki so ga poznali, zlasti je bila njegova hiša zatočišče številnim revežem. Tudi nasprotniki krščanskega ljudstva so ga upoštevali in se bali njegovega dela za krščanska načela. Bil je predsednik Katoliške akcije obširne moravške župnije, pa o njem je rekel moč: Ta je Katoliško akcijo vodil že preje, predno jo je uvedel poglavar sv. Cerkev. Veliko je izgubila v njem moravska dolina. Kakor po naključju se je zbrala v nedeljo zvečer vsa njegova družina pri svojem dobrem očetu, ki je bil takrat še zdrav, in ko so se pričeli poslavljati, je rekel svoji hčeri, noročeni v Domžalah: »Bog ve, ali se bomo še videli, tako težko se danes poslavljam.« Zapel je še pesem: Nad zvezdami, ne vedoč, da bo že isto noč njegova duša nad zvezdami. Težko nam je dragi Feriavov oče, težko, toda kličemo vam: na svidenje nad zvezdami, molite za nas.

vrsti gradbeni urad, zdravstveni in tehnični oddelki banske uprave, državno pravobranilstvo, rektorat ljubljanske univerze in mejaši z zastopnikom dr. Sajovicem. Rektorat bodo na tej razpravi zastopali univ. profesorji, tako inž. Jaroslav Foerster, dr. inž. M. Kasal in dr. inž. Al. Kral. V Belgradu se mudi posebno zastopstvo univerze, da izposluje od gradbenega ministrstva odobritev predloženih načrtov. Vsekakor je pričakovati, da se bo letošnjo pomlad pričelo s prvimi deli za zgradbo knjižnice. Licitacija gradbenih del bo razpisana v skrajšanem roku.

Skofov obisk v slovenskem Nazaretu

V nedeljo 1. marca so Mošani slovensko sprejeli svojega nadpastirja. Točno 3 minut pred 9 se je pripeljal Previšeni, katerega je sprejela velika množica ljudi. V spalirju sta stali obe šoli, meščanska in osnovna, s svojim učitelstvom. Pred cerkvico sv. Družine pa je stala tisočgla množica vernikov. Prvi je gospoda škofa pozdravil moščanski ekspozit g. Miha Jenko v spremstvu obeh gg. katechetov osnovne šole. V imenu meščanske šole je pozdravil g. ravnatelj Mesojedec in z lepo deklamacijo en učence, v imenu osnovne šole upravitelj g. Gradter en učenec, zastopnica deklet je Previšene mu izročila šopek nageljnov, g. Kaplerjeva je pozdravila v imenu žena. Otroci iz zavetišča sv. Družine pod vodstvom s. Kermele te so dvignili ročice: »Pozdravljeni, previšeni! Po kratkem pozdravu zastopnika društva za zgradbo cerkve sv. Družine in g. Oražma je g. škof skozi slavolok stopil v cerkev, ki je bila v Lipu nabito polna. Mnogo ljudi je moralo zopet stati zunaj. Bilo je nenavadno veliko moških.

G. škof je takoj stopil na prižnico, kjer je v zvezi z nedeljskim evangelijem o »skušnjavcu« govoril o velikem pomenu nove zasilne cerkve za verski prepoved moščanskih družin. Zahvalil se je moščanskim vernikom za trud in poštovanost, da so s prav ameriško naglico zgradili novo svetišče, ki je tako preprosto, a vendar tako ljubko in prijazno, da ima le eno samo napako, da je namreč že premajhno. Bog bo vse žrtve obilo blagoslovil, ker Bog nikomur nič dolžan ne ostane. Prav je in potrebno, da se katoličani brigajo za to, da bi ljudem pridobili telesnega kruha. Toda treba je skrbeti tudi za duhovni kruh. Temu namenu naj služi nova cerkev. Na koncu je Previšeni izrazil željo: da bi moščanska duhovnija sv. Družine čimprej postala samostojna župnija, katera naj bi kmalu dobila tudi novo zidano cerkev, na kar je vsem vernikom podelil nadpastirski blagoslov. Po pridigi je g. škof bral sv. mašo v namen, ki ga je v govoru označil.

To je bil v Mostah velik dan, ki je nepopisno dvignil versko zavest in vneto za verski prepoved v okviru nove farne družine.

Šentjanski rudarji v boju

St. Janž, 1. marca.

Rudarji v premogovniku St. Janž na Dolenjskem delijo žalostno usodo slovenskih rudarjev v drugih revirih. Zaradi težkega položaja je v nedeljo sklicala Jugoslovanska strokovna zveza shod, ki so se ga rudarji udeležili v velikem številu, to je okoli 200 rudarjev, da ne štejemo drugih in ne družinskih članov. V imenu Jugoslovanske strokovne zveze je govoril znani borec za pravice rudarjev in član banskega sveta g. Križnik iz Trbovelj. Podal je poročilo o zmanjšanju dobav državnim železnicam in o delu banskega sveta, v katerem ima JSZ pet svojih zastopnikov.

Glede dobav je stvar taka, da so slovenski rudniki v zadnjem času izgubili 15% dobav in da je treba čakati novega proračuna, ki bo končno določilo o državnih nabavah v slovenskih rudnikih. Obliuba za Črnomelj, po kateri se tamkajšnjemu rudniku ne bodo skritele dobave, je izpolnjena, ne pa za St. Janž. Toda tudi šentjanski rudarji morajo živeti in zahtevajo, naj se dobave v njihovem rudniku ne skrijejo.

Dalje je g. Križnik poročal o sanaciji Bratovskih skladnic. Poudarjal je, da se Bratovske skladnice ne morejo obdržati samostojno, temveč morajo izhajati le, ako se rudarsko zavarovanje pridruži bolniškemu zavarovanju v SUZOR-ju, ker 5500 po večini delno zaposlenih rudarjev ne more vzdrževati več 7800 starih upokojenih rudarjev. V poročilu o banknem svetu je nadalje omenjal stališče delavstva do kmetijske prebivalstva ter poudarjal, da je tudi za kmetijsko ljudstvo potrebno socialno zavarovanje in da so mu potrebne kmetijske zbornice. Govoril je tudi o zastopljanju slovenske industrije ter zavračal vsako možnost, da bi se slovenski delavci preselili na jug, ker tam ni ne stanovanj, ne možnosti življenja kljub naporu in nevarnemu delu. Zborovanje je poteklo v najlepšem redu.

Willy Forstova „MAZURKA“ Čitajte! **Važno!**
o kateri govori sedaj vsa Ljubljana
je tako lepa, da bi jo moral videti
vsak človek! Vsem tistim, ki je doslej še
nislo videli, moramo povedati, da je krasni
film danes ob 16, 19-15 in 21-15 **poslednjič na sporedu!** Ne zamudite, nabavite si takoj vstopnice!
Telf. 22-21 KINO UNION Telf. 22-21

Želja mariborskih železničarjev

Zdravniška služba v Mariboru naj se izpolni

Maribor, 2. marca.

S smrtjo železniškega zdravnika dr. Drasche se je te zdravniško mesto v Mariboru zopet izpraznilo. Še preden bo pa znova zasedeno, so mariborski železničarski krogi izrazili upravičeno željo, naj bi se zdravniška služba za železničarje v Mariboru izpolnila. Maribor je drugo največje mesto v naši banovini, obenem pa največje železničarsko mesto, ker presega po številu zaposlenega okolja Ljubljano. Zaradi tega je upravičeno želja mariborskih železničarskih krogov, naj se poleg sedanje zdravniškega mesta ustanovi mesto »namestnika šefa zdravniške oblasti« v Mariboru izpolnila. Maribor je drugo največje mesto v naši banovini, obenem pa največje železničarsko mesto, ker presega po številu zaposlenega okolja Ljubljano. Zaradi tega je upravičeno želja mariborskih železničarskih krogov, naj se poleg sedanje zdravniškega mesta ustanovi mesto »namestnika šefa zdravniške oblasti« v Mariboru izpolnila. Maribor je drugo največje mesto v naši banovini, obenem pa največje železničarsko mesto, ker presega po številu zaposlenega okolja Ljubljano. Zaradi tega je upravičeno želja mariborskih železničarskih krogov, naj se poleg sedanje zdravniškega mesta ustanovi mesto »namestnika šefa zdravniške oblasti« v Mariboru izpolnila. Maribor je drugo največje mesto v naši banovini, obenem pa največje železničarsko mesto, ker presega po številu zaposlenega okolja Ljubljano. Zaradi tega je upravičeno želja mariborskih železničarskih krogov, naj se poleg sedanje zdravniškega mesta ustanovi mesto »namestnika šefa zdravniške oblasti« v Mariboru izpolnila. Maribor je drugo največje mesto v naši banovini, obenem pa največje železničarsko mesto, ker presega po številu zaposlenega okolja Ljubljano. Zaradi tega je upravičeno želja mariborskih železničarskih krogov, naj se poleg sedanje zdravniškega mesta ustanovi mesto »namestnika šefa zdravniške oblasti« v Mariboru izpolnila. Maribor je drugo največje mesto v naši banovini, obenem pa največje železničarsko mesto, ker presega po številu zaposlenega okolja Ljubljano. Zaradi tega je upravičeno želja mariborskih železničarskih krogov, naj se poleg sedanje zdravniškega mesta ustanovi mesto »namestnika šefa zdravniške oblasti« v Mariboru izpolnila. Maribor je drugo največje mesto v naši banovini, obenem pa največje železničarsko mesto, ker presega po številu zaposlenega okolja Ljubljano. Zaradi tega je upravičeno želja mariborskih železničarskih krogov, naj se poleg sedanje zdravniškega mesta ustanovi mesto »namestnika šefa zdravniške oblasti« v Mariboru izpolnila. Maribor je drugo največje mesto v naši banovini, obenem pa največje železničarsko mesto, ker presega po številu zaposlenega okolja Ljubljano. Zaradi tega je upravičeno želja mariborskih železničarskih krogov, naj se poleg sedanje zdravniškega mesta ustanovi mesto »namestnika šefa zdravniške oblasti« v Mariboru izpolnila. Maribor je drugo največje mesto v naši banovini, obenem pa največje železničarsko mesto, ker presega po številu zaposlenega okolja Ljubljano. Zaradi tega je upravičeno želja mariborskih železničarskih krogov, naj se poleg sedanje zdravniškega mesta ustanovi mesto »namestnika šefa zdravniške oblasti« v Mariboru izpolnila. Maribor je drugo največje mesto v naši banovini, obenem pa največje železničarsko mesto, ker presega po številu zaposlenega okolja Ljubljano. Zaradi tega je upravičeno želja mariborskih železničarskih krogov, naj se poleg sedanje zdravniškega mesta ustanovi mesto »namestnika šefa zdravniške oblasti« v Mariboru izpolnila. Maribor je drugo največje mesto v naši banovini, obenem pa največje železničarsko mesto, ker presega po številu zaposlenega okolja Ljubljano. Zaradi tega je upravičeno želja mariborskih železničarskih krogov, naj se poleg sedanje zdravniškega mesta ustanovi mesto »namestnika šefa zdravniške oblasti« v Mariboru izpolnila. Maribor je drugo največje mesto v naši banovini, obenem pa največje železničarsko mesto, ker presega po številu zaposlenega okolja Ljubljano. Zaradi tega je upravičeno želja mariborskih železničarskih krogov, naj se poleg sedanje zdravniškega mesta ustanovi mesto »namestnika šefa zdravniške oblasti« v Mariboru izpolnila. Maribor je drugo največje mesto v naši banovini, obenem pa največje železničarsko mesto, ker presega po številu zaposlenega okolja Ljubljano. Zaradi tega je upravičeno želja mariborskih železničarskih krogov, naj se poleg sedanje zdravniškega mesta ustanovi mesto »namestnika šefa zdravniške oblasti« v Mariboru izpolnila. Maribor je drugo največje mesto v naši banovini, obenem pa največje železničarsko mesto, ker presega po številu zaposlenega okolja Ljubljano. Zaradi tega je upravičeno želja mariborskih železničarskih krogov, naj se poleg sedanje zdravniškega mesta ustanovi mesto »namestnika šefa zdravniške oblasti« v Mariboru izpolnila. Maribor je drugo največje mesto v naši banovini, obenem pa največje železničarsko mesto, ker presega po številu zaposlenega okolja Ljubljano. Zaradi tega je upravičeno želja mariborskih železničarskih krogov, naj se poleg sedanje zdravniškega mesta ustanovi mesto »namestnika šefa zdravniške oblasti« v Mariboru izpolnila. Maribor je drugo največje mesto v naši banovini, obenem pa največje železničarsko mesto, ker presega po številu zaposlenega okolja Ljubljano. Zaradi tega je upravičeno želja mariborskih železničarskih krogov, naj se poleg sedanje zdravniškega mesta ustanovi mesto »namestnika šefa zdravniške oblasti« v Mariboru izpolnila. Maribor je drugo največje mesto v naši banovini, obenem pa največje železničarsko mesto, ker presega po številu zaposlenega okolja Ljubljano. Zaradi tega je upravičeno želja mariborskih železničarskih krogov, naj se poleg sedanje zdravniškega mesta ustanovi mesto »namestnika šefa zdravniške oblasti« v Mariboru izpolnila. Maribor je drugo največje mesto v naši banovini, obenem pa največje železničarsko mesto, ker presega po številu zaposlenega okolja Ljubljano. Zaradi tega je upravičeno želja mariborskih železničarskih krogov, naj se poleg sedanje zdravniškega mesta ustanovi mesto »namestnika šefa zdravniške oblasti« v Mariboru izpolnila. Maribor je drugo največje mesto v naši banovini, obenem pa največje železničarsko mesto, ker presega po številu zaposlenega okolja Ljubljano. Zaradi tega je upravičeno želja mariborskih železničarskih krogov, naj se poleg sedanje zdravniškega mesta ustanovi mesto »namestnika šefa zdravniške oblasti« v Mariboru izpolnila. Maribor je drugo največje mesto v naši banovini, obenem pa največje železničarsko mesto, ker presega po številu zaposlenega okolja Ljubljano. Zaradi tega je upravičeno želja mariborskih železničarskih krogov, naj se poleg sedanje zdravniškega mesta ustanovi mesto »namestnika šefa zdravniške oblasti« v Mariboru izpolnila. Maribor je drugo največje mesto v naši banovini, obenem pa največje železničarsko mesto, ker presega po številu zaposlenega okolja Ljubljano. Zaradi tega je upravičeno želja mariborskih železničarskih krogov, naj se poleg sedanje zdravniškega mesta ustanovi mesto »namestnika šefa zdravniške oblasti« v Mariboru izpolnila. Maribor je drugo največje mesto v naši banovini, obenem pa največje železničarsko mesto, ker presega po številu zaposlenega okolja Ljubljano. Zaradi tega je upravičeno želja mariborskih železničarskih krogov, naj se poleg sedanje zdravniškega mesta ustanovi mesto »namestnika šefa zdravniške oblasti« v Mariboru izpolnila. Maribor je drugo največje mesto v naši banovini, obenem pa največje železničarsko mesto, ker presega po številu zaposlenega okolja Ljubljano. Zaradi tega je upravičeno želja mariborskih železničarskih krogov, naj se poleg sedanje zdravniškega mesta ustanovi mesto »namestnika šefa zdravniške oblasti« v Mariboru izpolnila. Maribor je drugo največje mesto v naši banovini, obenem pa največje železničarsko mesto, ker presega po številu zaposlenega okolja Ljubljano. Zaradi tega je upravičeno želja mariborskih železničarskih krogov, naj se poleg sedanje zdravniškega mesta ustanovi mesto »namestnika šefa zdravniške oblasti« v Mariboru izpolnila. Maribor je drugo največje mesto v naši banovini, obenem pa največje železničarsko mesto, ker presega po številu zaposlenega okolja Ljubljano. Zaradi tega je upravičeno želja mariborskih železničarskih krogov, naj se poleg sedanje zdravniškega mesta ustanovi mesto »namestnika šefa zdravniške oblasti« v Mariboru izpolnila. Maribor je drugo največje mesto v naši banovini, obenem pa največje železničarsko mesto, ker presega po številu zaposlenega okolja Ljubljano. Zaradi tega je upravičeno želja mariborskih železničarskih krogov, naj se poleg sedanje zdravniškega mesta ustanovi mesto »namestnika šefa zdravniške oblasti« v Mariboru izpolnila. Maribor je drugo največje mesto v naši banovini, obenem pa največje železničarsko mesto, ker presega po številu zaposlenega okolja Ljubljano. Zaradi tega je upravičeno želja mariborskih železničarskih krogov, naj se poleg sedanje zdravniškega mesta ustanovi mesto »namestnika šefa zdravniške oblasti« v Mariboru izpolnila. Maribor je drugo največje mesto v naši banovini, obenem pa največje železničarsko mesto, ker presega po številu zaposlenega okolja Ljubljano. Zaradi tega je upravičeno želja mariborskih železničarskih krogov, naj se poleg sedanje zdravniškega mesta ustanovi mesto »namestnika šefa zdravniške oblasti« v Mariboru izpolnila. Maribor je drugo največje mesto v naši banovini, obenem pa največje železničarsko mesto, ker presega po številu zaposlenega okolja Ljubljano. Zaradi tega je upravičeno želja mariborskih železničarskih krogov, naj se poleg sedanje zdravniškega mesta ustanovi mesto »namestnika šefa zdravniške oblasti« v Mariboru izpolnila. Maribor je drugo največje mesto v naši banovini, obenem pa največje železničarsko mesto, ker presega po številu zaposlenega okolja Ljubljano. Zaradi tega je upravičeno želja mariborskih železničarskih krogov, naj se poleg sedanje zdravniškega mesta ustanovi mesto »namestnika šefa zdravniške oblasti« v Mariboru izpolnila. Maribor je drugo največje mesto v naši banovini, obenem pa največje železničarsko mesto, ker presega po številu zaposlenega okolja Ljubljano. Zaradi tega je upravičeno želja mariborskih železničarskih krogov, naj se poleg sedanje zdravniškega mesta ustanovi mesto »namestnika šefa zdravniške oblasti« v Mariboru izpolnila. Maribor je drugo največje mesto v naši banovini, obenem pa največje železničarsko mesto, ker presega po številu zaposlenega okolja Ljubljano. Zaradi tega je upravičeno želja mariborskih železničarskih krogov, naj se poleg sedanje zdravniškega mesta ustanovi mesto »namestnika šefa zdravniške oblasti« v Mariboru izpolnila. Maribor je drugo največje mesto v naši banovini, obenem pa največje železničarsko mesto, ker presega po številu zaposlenega okolja Ljubljano. Zaradi tega je upravičeno želja mariborskih železničarskih krogov, naj se poleg sedanje zdravniškega mesta ustanovi mesto »namestnika šefa zdravniške oblasti« v Mariboru izpolnila. Maribor je drugo največje mesto v naši banovini, obenem pa največje železničarsko mesto, ker presega po številu zaposlenega okolja Ljubljano. Zaradi tega je upravičeno želja mariborskih železničarskih krogov, naj se poleg sedanje zdravniškega mesta ustanovi mesto »namestnika šefa zdravniške oblasti« v Mariboru izpolnila. Maribor je drugo največje mesto v naši banovini, obenem pa največje železničarsko mesto, ker presega po številu zaposlenega okolja Ljubljano. Zaradi tega je upravičeno želja mariborskih železničarskih krogov, naj se poleg sedanje zdravniškega mesta ustanovi mesto »namestnika šefa zdravniške oblasti« v Mariboru izpolnila. Maribor je drugo največje mesto v naši banovini, obenem pa največje železničarsko mesto, ker presega po številu zaposlenega okolja Ljubljano. Zaradi tega je upravičeno želja mariborskih železničarskih krogov, naj se poleg sedanje zdravniškega mesta ustanovi mesto »namestnika šefa zdravniške oblasti« v Mariboru izpolnila. Maribor je drugo največje mesto v naši banovini, obenem pa največje železničarsko mesto, ker presega po številu zaposlenega okolja Ljubljano. Zaradi tega je upravičeno želja mariborskih železničarskih krogov, naj se poleg sedanje zdravniškega mesta ustanovi mesto »namestnika šefa zdravniške oblasti« v Mariboru izpolnila. Maribor je drugo največje mesto v naši banovini, obenem pa največje železničarsko mesto, ker presega po številu zaposlenega okolja Ljubljano. Zaradi tega je upravičeno želja mariborskih železničarskih krogov, naj se poleg sedanje zdravniškega mesta ustanovi mesto »namestnika šefa zdravniške oblasti« v Mariboru izpolnila. Maribor je drugo največje mesto v naši banovini, obenem pa največje železničarsko mesto, ker presega po številu zaposlenega okolja Ljubljano. Zaradi tega je upravičeno želja mariborskih železničarskih krogov, naj se poleg sedanje zdravniškega mesta ustanovi mesto »namestnika šefa zdravniške oblasti« v Mariboru izpolnila. Maribor je drugo največje mesto v naši banovini, obenem pa največje železničarsko mesto, ker presega po številu zaposlenega okolja Ljubljano. Zaradi tega je upravičeno želja mariborskih železničarskih krogov, naj se poleg sedanje zdravniškega mesta ustanovi mesto »namestnika šefa zdravniške oblasti« v Mariboru izpolnila. Maribor je drugo največje mesto v naši banovini, obenem pa največ

Drobne novice

Koledar

Torek, 3. marca: Kunigunda, cesarica; Mariin, mučenec

Novi grobovi

† Na Bukovcu pri Zg. Polskavi je umrla Eliza Vrečko p. d. Lesiakova v 74. letu starosti. Lesiakova mama je delala, se veselila in trpela nad 50 let na obsežnem posestvu. Vzgojila je v slovenskem in katoliškem duhu svoje otroke, od katerih zavzemajo nekateri v življenju odlična mesta. Mož pokojne je bil dolga leta župan in cerkveni knežur. Pogreb bo na farno pokopališče v Zgor. Polskavi v torek dopoldne. Bodi ji ohranjen trajen spomin

Osebnosti

Iz banovinske službe. Adolf Lenart, banovinski dnevničar-zvaničnik pri okrajnem načelnstvu v Smurju pri Lj. — V službo kot dnevničar je sprejel Marcel Godnik dosedaj zvaničnik pri okrajnem glavarstvu Smurje pri Lj. — Banovinski pomožni knjigovodja pri banski upravi v Ljubljani, Branko Cejan je napredoval za banovinskega knjigovodjo VIII. pol. skup.

Občinske volitve v Kranjski gori

V nedeljo, 1. marca so bile volitve v občini Kranjska gora. Od 512 volivnih upravičencev je oddalo glasove 352 volivcev (68,7%). Lista JRZ z nosilcem Vojteh Budinec je dobila 267 glasov in 17 odbornikov, opozicijska lista z nosilcem Josipom Lavtarijem pa 85 glasov in 1 odbornika.

Občinske volitve bodo: Dne 29. marca: St. Vid n. Ljubljano, St. Jernej na Dolenjskem, v Radvanju, v Studencih (okraj desni breg Maribor), v Ihanu, v Vitanih (Konjice) in v Dobrni pri Celju. Dne 5. aprila bodo volitve: v Ribnici in Gornji Radgoni.

Pri gotovih boleznih žolka in jeter, žolčnega kamna in zlatence urejuje naravna

FRANZ-JOSEFOVA

grenka voda prebavo in pospešuje izpraznjenje črev. Klinične iskušnje potrjujejo, da domače zdravilne dobro učinkuje, ako se jemlje zjutraj na tešče Franz-Josefova voda pomešana z nekoliko vroče vode. Reg. po min. soc. pol. in nar. zdr. S-br. 15483, 25. V. 35.

Odbor Ljubljanske Filharmonije se obrača na vse slovenske skladatelje s prošnjo, da do 1. septembra 1936 vpošljejo orkestralne materiale, katere namerava Ljubljanska Filharmonija izvajati na svojih simfoničnih koncertih. Vse podrobnosti se izvejo v pisarni »Podsveža muzičara«, Opera, Ljubljana.

V »Jutru«
Z dne 29. februarja 1936 je objavljen jeseński dopisnik pod naslovom »Važna seja jeseński občine«
poročilo o seji občinskega odbora z dne 24. febr. t. l., katero me odlikuje s posebno pozornostjo z ozirom na razpravo o najetju posojila 400.000 din, češ da sem »takoj udaril na politično struno z napovedjo, da pridejo kmalu predstavniki delovnega ljudstva v občino (namreč do besede v obč. samopravi), nakar da mi je g. Avenik odgovoril, da so delavci, ki so člani obč. odbora, ponosni na to, da so člani JNS, ker so pošteni ljudje, dobri občani in državljani. To poročilo vsebuje tisto resnico, ki z enim očesom miži. Jeseničane bo zanimalo, da sem v prizadeti razpravi ugotovil, da je »svečina«
s predlogom za najetje posojila v dveh oziroma pripoznala pravilnost smeri, ki jih je ves čas zastopala »manjšina«
glede finančno gospodarske politike jeseński občine, namreč, da je bilo ustanavljanje »fondkov«
nesmisel, ki sili sedaj k »viribiranju«
postavk, in da za večja dela ni moglo naložiti plačilnih bremen kratkim dobam, dočim je »svečina«
ves čas vpila, da nikakor ne pristane na posojila, nalaga pa različne, neplodne »fondke«. Se v zadnjem letu njene moči se je spomnila drugačne poti, to pa ni taktiko, ker se ve samo toliko, da večine ne bo več nazaj. Na to opozorilo je g. Avenik iznesel tisto o pošteni, ponosnih ljudih in dobrih občanih in državljanih. To je bila vsa politika. Ker je pri seji prisostvovalo 25 članov obč. odbora, za predlog, da se sme uprava pogajati v svrhu najetja posojila, pa je glasovalo le 22 članov, tiči veliko politike v zamolčanju, da je opozicija v celoti — z 8 glasovi — glasovala za predlog, od »svečine«
pa slučajno ni glasoval za ta predlog, ki ga »Jutro«
dopisnik kuje v nebo, isti g. Avenik, ki ga »Jutro«
dopisnik v istem dopisu tudi kuje v nebo, in sicer kot edini. Tu naj se spozna sama JNS in njeni ponosni pripadniki! — Strogo neosebno zrelšč »svečine«
se je v ostalem pokazalo na isti seji, ki je bil predlog naj se akademiki, sprejme v občanstvo, zavrnjen s 15 proti 8 glasovom in je bilo od »svečine«
prisotnih 15 ponosnih ljudi, od »manjšine«
pa 8 ponosnih politikov. — Dr. Ivo Stempihar.

Pri zaprtju motnjah v prebavi vzemite zjutraj na prazen želodec kozarec naravne »Franz-Josef grenčice«.

Za materinski dan priporoča Jugoslovanska knjigarna sledeče igrice in deklaracije: Savinšek, K. mamici, slika otroške ljubezni v 3 dejanjih, 4 Din; Meško, Mati, po Andersenovi pravljici dramatisirano, 4 Din; Mav, Slovenski materini, glasbene točke k igrici Mati (Meško), poleg tega vsebuje še razne primerne pesmi za materinski dan, 20 Din; Poljanec, Mati, tri lirsko dramske slike, 6 Din, glasbene točke k tej igri 40 Din; Meško, Mati, dramska slika v 3 dejanjih, 28 Din; Materi (Dekliški oder III.), vsebuje deklaracije in sedem kratkih igrakazov, 10 Din; Bolhar, Materi, zbirka deklaracij, črtice o materi za mladino, 18 Din; Bolhar, Knjiga o slovenski materi, vsebuje razne deklaracije in sestavke primerne za predavanje o materi, vezano za Materin blagoslov, mladinski igrakaz v 3 dejanjih (Zbirka ljudskih iger, 14. zv.), 12 Din. Vse te pripomočke ima v zalogi Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.

V Rim in Neapelj z avtom; 12 dnevno potovanje po Italiji od 7. do 18. aprila. Ogled vseh večjih in znamenitih krajev. Najboljši letni čas — najprijetnejši izlet! Pojasnila pošljemo brezplačno. Veljavno pa se je treba prijaviti vsaj do 16. marca. — »Po božjem svetu«, Ljubljana, Senčeterska vojašnica.

Zveza za tujski promet sporoča, da je dovoljena polovična vožnja po naših železnicah delegatov jugoslovanskih pridobitnih združenj, ki se bodo udeležili svojega obnega zbora in kongresa v Beogradu 8. in 9. marca 1936. Popust velja za vožnjo tja od 5. do 9. marca in za nazaj od 8. do 12. marca. — Nadalje je dovoljena četrtinska vožnja po naših železnicah onim dijakom, ki se bodo udeležili kongresa in pomorskega letanja Pomladka Jadranske Straže v Splitu od 14. do 17. aprila 1936. Popust velja od 10. do 20. aprila. Članov Rotary kluba, tako iz naše države, kakor tudi iz inozemstva, je odobrena polovična vožnja po naših železnicah, za udeležbo kongresa, ki bo v Dubrovniku 2. in 3. maja. Znižana vožnja velja za vožnjo tja od 25. aprila do 2. maja in za povratek od 2. do 15. maja.

Šola za zaščitne sestre. V nedeljski številki »Slovenca«
je bilo na strani 12 v »Našem domačem zdravniku«, 3 odstavek pomočoma objavljeno da so privatne otroške negovalke, ki se izobražujejo v »Zavodu za zdravstveno zaščito mater in deca«
zaščitne sestre. V pojasnilo čitateljem lista sporočamo, da je šola za zaščitne sestre triletna. Za sprejem v to šolo je potrebno najmanj dovršena nižja srednja ali mesečna šola. — Dravska sekcija dipl. zaščitnih sester.

Zrtev vasovanja. Lukane Franc, kovač (vulgo Ozebov) iz Gmajnice obč. Komenda, je v noči 26. t. m. vasoval pri svojem dekletu. Ni pa vedel za to, da ga pri njegovih pohodih nekdo zalezuje. V navedeni noči se je njegov tekmeč odločil, da ga počaka in z njim obračuna. Oborožil se je s »klafterskim polenom«, Lukanca pričakal v zasedi ter ga težko poškodoval po roki.

Tatvina na križu pri Kamniku. Na pustni dan je v hišo Prezlja Franca vlomil neki zlikovec ter si nabral obleke, perila in čevlje. Da bi mu pa bilo prenašanje olajšano, si je še izposodil ročno košaro, v katero je zdeval ukradene stvari ter jo popihal. Med potjo se je sestal po naključju z nekim brezposelnim Močnikom Karlom s Homca, kateremu je takoj ponudil in prodal eno obleko za Din 160. Orožniška patrulja pa je med potjo zasledila Močnika z ukradenimi obleko in ga takoj zasilila. Močnik se je zagovarjal, da je obleko kupil. Vendar mu orožniki niso verjeli ter so ga za čas, da se zadeva razčisti, posadili v preiskovalni zapor v Kamniku. Tat je po izjavi Močnika najbrže neki Ambrožič, za katerim je izdana tiralica.

Ržen kavin nadomestek Žika je posebno za deca in slabotne ljudi najprimernejši zajtrk. Po okusu pa je Žika pravi kavi najbolj podobna in se privadi nanjo tudi zagrižen ljubitelj prave kave.

Ljubljana

Občni zbor Slavnih združenj »Stadion«
v Ljubljani, registrirane združenje z omejeno zavezo, bo 11. marca 1936 ob pol 8 zvečer v posvetovalnici Vazemne posojilnice na Miklošičevi cesti s sledečim dnevnim redom: 1. Poročilo načelnstva in nadzorstva. 2. Odobritev računskega zaključka za l. 1934 in 1935. 3. Čitanje revizijskega poročila. 4. Volitev načelnstva. 5. Volitev nadzorstva. 6. Slučajnosti. Ako ob navedeni uri sklicani občni zbor ne bi bil sklepčen, se vrši pol ure pozneje drug občni zbor z istim dnevnim redom, ki bo v smislu pravil sklepčen ob vsaki udeležbi.

Katehetsk društvo v Ljubljani obvešča gg. duhovnike, da bo prihodnji splošni sestanek jutri v sredo, 4. marca ob petih popoldne v posvetovalnici KTD (Jugoslovanska tiskarna). Predaval bo univ. prof. prorektor dr. Matija Slavič. Naslov predavanja: Sv. pismo v luči novejših izkopov. Vsi gg. člani vljudno vabljeni!

Kolektivizem in glavni socialni problemi. O tej temi bo dr. V. B. predaval dr. Gosar Andrej v beli dvorani hotela Union. Odbor SKAS.

Dekliški krožek Prosvetnega društva »Ljubljana«
mesto ima drevo ob 8 v mali dvorani hotela »Metropol«
redni sestanek. Vhod v prostore je iz Kolodvorske ulice. Pridite vse, ki ste do sedaj pristopile k dekliškem krožku. — Voditeljica.

Škofjeleški pasijon ponove igralci-akademiki, člani ljubljanskega Ljudskega odra, v nedeljo, dne 8. marca ob štirih popoldne. V svoji zasnovi in izvedbi pomeni novost, je prej pobožnost kakor igra, saj sodružje s peljem vsa dvorana. Častljivo besedilo iz leta 1721 doživlja tako v Ljubljani svoje novo vstajenje.

Angleško društvo v Ljubljani objavlja, da bo priredilo v marcu tri javna predavanja. V ponedeljek, dne 9. marca, bo predavala Mrs. Ethel Lewis o angleških, škotskih in irskih narodnih pesmih. V sredo, dne 18. marca, bo nastopila pisateljica Mrs. Henry Andrews, znana pod imenom Miss Rebecca West. Predavala bo o sodobni angleški literaturi. V petek, dne 27. marca, pa bo predavala v angleškem jeziku znana naša alpinistinja Mira Marko Debelakova o svojih plezalnih turah na Škotskem.

Živali v gorah se kaj rade skrivajo rado vednemu planincu. Toda naš dr. Joža Herfort jih spretno opazuje in kaj rad pripoveduje o njih. V alpinistični šoli T. K. Skale bo predaval v sredo, dne 4. marca. Začetek točno ob 20 v verandi »Unione«. Okoli 80 slik. Vstop prost.

Cepljenje proti škrlatini in davici. Ker se obe bolezni kljub strogim preventivnim ukrepom še vedno pojavljata v pogostejših primerih, bo poleg državnega higijskega zavoda pričel z zaščitnim cepljenjem proti obeh boleznim istočasno tudi mestni fizikat. Cepljenje sestoji iz treh injekcij v tedenskih intervalih ter se bo vršilo od 9. t. m. dnevno od 11. do 15. na mestnem fizikatu v Mestnem domu. Nepremožni, ki se izkažejo z uhožnim listom socialno-političnega oddelka, prejmejo injekcije brezplačno, ostali povrnejo minimalne nabavne stroške.

Najcenejše instrukcije dobite v »Pripravljalnem tečaju za dijake srednjih in meščanskih šol«
na II. deški meščanski šoli v Beethovnovi ulici. Učenci se morajo vestno in uspešno pripraviti za šolo, ker ponujajo sami profesor-ski kandidati, in sicer vsak samo svojo stroko. Pounk se vrši vsak dan v popoldanskem urah, in sicer za vsak predmet po tri ure tedensko. — Učnina znaša 80 din mesečno. Točnejše informacije dobite vsako popoldne od 3. do 4 ure v Beethovnovi ulici št. 7 pritrilje, desno. — Odbor DBPK.

Vlom v cerkev sv. Družine v Moslah. V soboto zvečer so opazili, da je doslej neznan cerkveni tat vlomil v nabiralnik pred podobo Male sv. Terezije. Nabiralniku je z dietom odtrgal pokrov ter pobral vse drobiž, kolikor ga je bilo v njem. K sreči g. ekspozit Miha Jenko nabiralnike večkrat izprazni, tako da plen ni bil prevelik, sodijo, da je bilo kakih 20 do 30 din v nabiralniku. Nato se je lotil velikega nabiralnika zadaj za klopmi. Z močnim dietom ga je hotel odtrgati od mize, na katero je pritrljen z vijaki. Toda dieto se mu je odlomilo tako da ni nič opravil. Nabiralnika

Največjo premijo državne razredne loterije 2.000.000 Din

je zadel srečka št. 13.987, od katere je ¼ prodala v Slovenijo znana kolektura

Milana Lavriča, Beograd, Poenkareva 25

(telefon 24.815, poštni predal 450).

Srečko je kolektura dne 1. marca t. l. takoj izplačala v Sloveniji. — Poleg tega so zadele srečke:

100.000 Din	¼ 57.895
50.000 Din	¼ 15.656
50.000 Din	¼ 25.559
50.000 Din	¼ 63.629
40.000 Din	¼ 15.699 itd.

Vse te srečke je prodala omenjena kolektura. Zato kupujte — naročite srečke za novo 32. kolo od Milana Lavriča, ki posluje na obče zadovoljstvo svojih cenjenih odjemalcev.

samega pa ni mogel odpreti, ker je premočno okovan. Novica o cerkvenem vltomu v cerkvi sv. Družine je močno pretresla ljudi, ki tako ljubijo svojo leseno cerkvi. Za tatom še ni sledu.

Kino Kodeljevo igra danes in jutri po znanih vstopnicah »Kneza Voronec«.

V dveh mesecih letos 438,5 mm dežja. Letošnji februar, ki je drugače glede padavin prav reven, zaznamuje v Ljubljani v 16 padavinskih dneh 172 mm padavin. Je to rekord v zadnjih 10 letih. Mesečni povprečnik za februar je izračunan na 69 mm. Lani v februarja bilo 64,7 mm, predlanskim 45,4, v letu 1933 pa 60,2. Se manj padavin je bilo l. 1932, namreč 39,3, leta 1931, ki je bilo tudi močno deževno, 129,8, v 11 dneh je l. 1930 padlo 59,8, leta 1929, ko je vladala huda zima, 39,3, v 5 dneh je l. 1928 je padlo le 11,8 mm, leta 1927 v 9 dneh 28,8 in l. 1926 v 17 dneh 83 mm. Največ dežja je letos februarja padlo 23. februarja, namreč 30,6. V dveh mesecih januarja in februarja je letos bilo že 438,8 mm, kar pomenja, da se je nad Ljubljano zlilo v dveh mesecih 1.755.200.000 hl dežja. Marec kaže sedaj boljše vreme. Zadnje dneve je padlo povsod na hrih mnogo snega, v ravlini pa je deževalo. Vode sedaj polagoma upadajo.

Žimnice — najboljše pri tapetniku Danilo Puc, Pražakova ul.

Areliran slepar. Zelo značilno ime ima 26-letni Nikola Tatalovič, ki je po poklicu prodajalec preprog ter je doma iz Dreznice pri Ogulinu. Pred kratkim je orožništvo v Kranju obvestilo ljubljansko policijo, da je na prav spreten način ogoljufal nekoga za 4000 Din. Tatalovič je po begnil v Ljubljano, kjer je mislil, da ga nihče ne bo spoznal, toda policija ga je kmalu izsledila ter ga že izročila sodišču. Policija pozna Tataloviča že od poprej saj mu je že l. 1931 prepovedala, da bi se vrnil v Ljubljano. Tatalovič se te prepovedi seveda ni držal.

Nesreča v kamnolomu. Včeraj okoli 2 je bil ljubljanski reševalni avlo poklican v Dudutik, kjer se je v tamkajšnjem kamnolomu težko ponesrečil 27-letni delavec Gavro Dimitron, doma iz Zlatarja na Hrvaškem. Med delom je padla na Dimitrona težka skala ter mu zmekčala levo nogo v členu. Dimitron je bil prepeljan v ljubljansko bolnišnico.

Celje

Iz šahovskih krogov. Celjski šahovski klub je sklenil, da bo na željo mnogih članov prirejal teoretična predavanja. Predavanja se bodo vršila v klubovi sobi hotela Evrope in so za člane brezplačna. Prvo je na dnevnem redu pouk o kraljevski igri. Predavanja se vrše vsako sredo ob 8. zvečer.

Jutro in podpore raznim društvom iz mestnega proračuna. »Jutro«
ni zadovoljno z razdelitvijo podpor raznim društvom, kakor so bile sprejete na proračunski seji mestnega sveta. Prav res ne vemo, kaj bi pri »Jutru«
se radi Saj bo vedel g. poročevalec, da se pri razdeljevanju podpor ni zgodila druga krivica, kakor da so sedaj deležna podpor tudi društva, ki pod prejšnjim režimom niso dobila niti pare. Spominimo n. pr. samo na slučaj, ko je prošila za podporo Vincencijeva konferenca, pa se prejšnjim mestnim očetom ni zdelo niti potrebno, da bi o tej stvari vsaj formalno poročali, ta ni kredita ali da nočejo dati, če že drugače niso hoteli ukreniti. Naj bodo gospodje kar lepo tiho, če ne bomo povedali še kako drugo reč.

Nekoliko celjske statistike. Meseca februarja so obiskali Celje 903 tužci od teh je bilo 765 Jugoslovancev. Meseca februarja lanskega leta se je mudilo v Celju samo 768 tužcev. Umrlo je pa meseca februarja 37 oseb 10 v mestu in 27 v bolnici. — Velik porast zaznamuje zadnja statistika Borze dela. Število brezposelnih je poskočilo od 682 na 781. Na novo se je prijavilo 248 delavskih moči, od tega 202 moška, ki so večinoma delavci iz Vošnjakove tovarne v Sošanju.

Ptuj

Pohotnež zopet na delu. Pred približno dvema mesecema smo poročali o nekem moškem, ki je storil silo neki 11 letni dekletici iz Krčevine, ko je postal živino v šumi pri Podvinčih. Nekaj dni pozneje je napadel dotični moški kar tri dekleta, ki so se mu pa k sreči pravočasno izmuznili in zbežala. Zaradi teh primrov je sodna preiskava še v teku. — Pred dnevi pa je napadel neki moški 22 letno dekle, ki se je naslednji dan imela poročiti in se je vračala iz Podvine od svojega ženina na svoj dom v Levance. Dekle se ima zahvaliti svoji krepki postavi, sicer bi postala žrtev nasilneža Borha med obema je bila zelo huda, kajti pohotnež je dekletu raztrgal vso obleko in jo tudi opraskal, vendar ni dosegel zaželenega cilja. — Preiskava, ki jo vodijo orožniki iz Ptuja, je dognala, da je pohotnež isti, ki je oskrbnil gori navedeno 11 letno deklico in napadel še tri druga dekleta. — Ljudstvo je zaradi opetovanih napadov skrajno ogorčeno.

Sreča v razredni loteriji. Mizarski mojster Jakob Horvat je posedoval četrtinsko srečko državne razredne loterije, katera je bila pri zadnjem žrebanju izžrebana. Horvat je obveščen, da je njegova številka izžrebana in dobil 50.000 dinarjev. Srečni dobitelj je priden in skromen obrtnik in mu k tej sreči čestitamo.

Cerknica

Novoimenovani banovinski zdravnik gosp. dr. Franc Smerdu je prevzel svoje posle in se bo sredi tega tedna stalno naselil v Cerknici. Zelimu mu dobrodošlico.

Slovenec z dne 26. februarja je poročal, da je baje kramar iz Suhorja na sodnji plačal samo 140 Din, ostali dolg pa se ni tical njega — tako je namreč dotični kramar sam pravil. Resnica pa je nekoliko drugačna. Da je dobil zaplenjeno blago nazaj, je moral položiti vso vsoto, ki jo je bil dolžan, in sicer v znesku 1300 Din. Edino nekaj odvetniških stroškov mu je bilo odpuščenih. Toliko resnici na ljubo.

Maribor

Lepa proslava v hiši uglednega moza. V nedeljskem »Slovencu«
smo poročali o 70 letnem jubileju, ki ga je dočakal ugledni selniški občan g. Kotolenko v popolni telesni in duševni čistosti. V nedeljo popoldne je obiskalo jubilarita mnogo njegovih odličnih prijateljev, med njimi tudi okrajni glavar g. Popovič in mariborski podžupan gosp. Franjo Zebot, ki sta mu prinesla čestitke iz Maribora. Podžupan Zebot je izrekel g. Kotolenku iskrene čestitke k jubileju v imenu vodstva JRZ, v imenu domače selniške občine pa mu je čestital podžupan g. Urbas.

Načrt mariborskih mesarjev za novo tržnico na Tavčarjevem prostoru med Kopaljško in Franciskansko ulico so vzeli na merodajnem mestu v pretres. Ugotovilo se je, da bi bila nakupna vsota za ta svet precej visoka. Mariborski občani so bili glede proračunov sedaj že dvakrat neprijetno presenečeni (Mariborski grad, nova Magdalenska šola) in zato je umljivo, da bi bili res točni proračuni, katere naj združga predloži na merodajnem mestu, najprej potrebni.

30 družin, ki stanuje v vagonih in barakah brez vsih sredstev, bi prišlo v poštev za odstranitev iz mesta v njihove domovinske občine, če bo začela občina izvajati odredbo o nastanitvi brezdomcev, ki smo jo objavili v nedeljskem »Slovencu«.

Zakaj so nekateri kostonji preveč v živo obsekani. Mariborčane je obsedlo pravo sovraštvo do divjih kostonjev. Vsak hišni posestnik bi že hotel, da mu občina pred njegovo hišo kostonje podre. Če bi šlo po teh željah, bi bil Maribor v enem letu gol in brez zelenja na ulicah. Občina gre hišnim posestnikom na roko kolikor more, da je dala kostonje drevedre letos obsekati. Sedaj pa se je ugotovilo, da so nekatera drevesa obsekana preveč v živo in čisto do debla ter obstoja nevarnost, da se bodo posušila. Baje imajo svoje prste vmes nekateri hišni lastniki, ki so stisnili kakega kovača v žep delavcem, da so kosače kostonje čim bolj prirezali.

Premiera klasične operete »Cigan baron«
bo v četrtek 5. marca. Delo sta pripravila kapelnik Herceg in režiser Rasberger.

Ciril Bratuž, bivši priljubljeni član mariborskega gledališča in sedaj član opere v Beogradu, bo gostoval v soboto in v nedeljo v Mariboru. V soboto nastopi v »Veselem kmetiču«, v nedeljo v »Bajaderi«.

Družabni sestanek mariborskega SKAS je v sredo 4. t. m. ob navadni uri pri Zamorec. Vsi starejšine s soprogami iskreno vabljani!

Pohorski vrhovi v svežem snegu. Ko je v Mariboru deževalo, je naletal na pohorskih vrhovih gost prileh. Na Senjorjevem domu je zapadlo pol metra svežega snega, ravno toliko tudi na Peku. Obisk pohorskih vrhov nudi lede sedaj smučarjem vse krasote zimske narave in idealno smuko, ki se jo izplača izrabiti.

Jutri film »Golgot«. Jutri se začne v kinu Union predvajati monumentalno filmsko delo »Golgot«. Po sodbi inozemskih kritikov je ta film eden največjih in najmočnejših del, ki jih je svetovna filmska produkcija ustvarila. V čudoviti lepoti je prikazano življenje našega Gospoda ter njegova mučeniška smrt na Golgoti. Obisk tega filma priporočamo vsakomur.

Literarni večer bo v Mariboru v petek 6. marca. V dvorani Ljudske univerze bodo čitali svoje proizvode gdč. Petelinova, gdč. Tauberjeva ter gg. Miran Jare, Franjo Roš in Tone Seliskar.

Dvodnevni tečaj za sajenje, oskrbo, rez, pomlajevanje, precepčenje in gnojenje sadnega drevja bo 6. in 7. marca na Banovinskih vinarski in sadjarski šoli v Mariboru. Tečaj je teoretičen ter praktičen in traja vsak dan od 8—12 ter od 14—18.

Opozorjamo že danes na prireditev katoliške mladine mesne in stolne župnije, ki bo v nedeljo 8. marca ob pol 5 popoldne v dvorani na Aleksandrovi 6. Poleg drugih točk je na programu lepa sodobna igra »Luč z gor«.

SSK Maraton. Drevi ob 20 bo v mali dvorani na Aleksandrovi c. 6 seja upravnega odbora SSK Maratona. Na dnevnem redu državno prvenstvo, radi tega udeležba za vse odbornike obvezna.

Pocenji meso. Danes zjutraj se bo prodajalo od 8 naprej na stojnici za oporečeno meso pri mestni klavnici 80 kg svinjine po 6 Din za kg.

Združeni zasebni in trgovski namesčenci. Drevi ob 8 družabni sestanek pri Zamorec. Vabljani vsi člani in prijatelji organizacije.

Neurejeno poslovanje. Že nekajkrat so nas opozorili mariborski okoličani, da jih davčni urad rubi zaradi davkov, ki so v resnici že plačani. Včeraj nam je neka gospa prinesla tozadevni dokaz: Davek je plačala že 23. decembra lanskega leta, te dni pa so jo hoteli radi istega davka rubiti. Gotovo, da ustvarja tako poslovanje med ljudmi slabo razpoloženje.

Vlomilec v študijski knjižnici. V noči od nedelje na ponedeljek so imeli v študijski knjižnici nezaklenjen obisk. Vlomilec je prebrskal vse predale po pisalnih mizah, da bi si nabral kaj plena, imel pa je le malo sreče.

Avstriji tihotapijo brezdomce čez mejo. V čeršakem gozdu na meji so naši orožniki prijeli tri postopake, ki so izjavili, da so jih avstrijski obmejni organi na skrivaj pritihtopili na našo stran. So to Lovrene Bruderman, ki je sicer rojen v Mariboru, pa je preživel nad 50 let v Avstriji ter nima sedaj državljanstva, potem neki poljski žid Siebrovar Leon ter madjarski vojaški begun Bekenij Šandor. To čudno »kontrabando«
so orožniki prepeljali v Maribor, od koder jih bodo zopet rednim potom izgnali nazaj v Avstrijo.

Videm ob Savi

Občni zbor tukajšnjega Vrtnarskega in sadjarskega društva se je vršil preteklo nedeljo 23. februarja. Izvoljen je bil ponovno dosedanji predsednik g. Ižvan Ivan Medveček. Vsekarj niso majhnega pomena predavanja, ki jih društvo od časa do časa prireja. Zakaj ne smemo pozabiti, da bi zlasti dobro razvita sadjarstva lahko bila tukajšnjemu prebivalstvu v nemalo pomoč, to še zlasti v času težke gospodarske krize, ki neznožno tlačiti tudi našega posavskega kmeta.

Gospodarstvo

Naša železarska industrija

Na svetovnem trgu moramo zopet zabeležiti važno izpremembo, ki bo imela za posledico resne in odločilne vplive na obstanek in prospek naše železarske industrije. Cena starega železa se je povišala. Poleg tega pa je za Avstrijo, Ogrsko, Romunijo, Češko in Poljsko prepovedala izvoz starega železa tudi Italija. Jugoslovanska železarska industrija bo morala staro železo nabavljati iz oddaljenih držav, kar bo znatno dvignilo nabavne stroške. Podražitev železarskih proizvodov domače industrije bi ponovno povečala konkurenčno možnost inozemstva in zadalo hud udarec naši industriji. eMtem, ko pomeni podražitev starega železa za inozemsko železarske truste v mnogočem obrambo proti razvoju železarske industrije v mladih državah in predvsem na Balkanu, pomeni za naše strojne obrate dejstvo, da smemo po nedavni odpustitvi 1000 delavcev v železarni Zenici, pričakovati znatnih redukcij tudi v ostalih železarskih obratih države.

Podražitev starega železa, ki ga uspešno uporabljamo naša železarska industrija je tako visoka, da moramo računati s podražitvijo železarskih proizvodov. Že sama podražitev teh proizvodov bi v današnji dobi, ki ne prenese nikakih dviganj cen, prizadela trg in vso našo železarsko gradbeno možnost in gradbeno podjetnost. Zvišanje cen železa pa bi poleg konzumentov predvsem zadelo našo domačo finalno železarsko industrijo (tovarne za predelavo železa in strojne tovarne). Njihovi proizvodi bi ne bili več konkurenčni v cenah. Železni predmeti, počevši s ključavniciarskimi potrebščinami, okovjem, žico, žebli, gradbenimi in konstrukcijskimi deli pa do vseh mogočih proizvodov, bi postali predmet uvoza. Mnoge domače tovarne in strojne tovarne bi morale svoje obrate omejiti ali končno zapreti, istočasno, ko se od njih pričakuje važno sodelovanje pri požitvi naše industrijske in obrtne delavnosti.

Že pregled dosedanjega uvoza železarskih proizvodov kaže, da naša država velike za sluške inozemskim metalurškim obratom in to tudi za lake nabavke, ki bi jih mogla pri boljših okoliščinah proizvajati z uspehom tudi domača industrija. Uvozna postavka pa bo še večja, ako država sama ne bo priskočila na pomoč lastni proizvodnosti.

Ni dvoma da je največji interes vseh naših gospodarskih krogov posameznikov in države, da se prepreči poizkus rušenja naše železarske industrije in upropaščanje zaposlitvene možnosti našega delavstva na račun kakšne inozemske spekulacije. Vsaka in kakršnakoli redukcija naše domače železarske proizvodnosti bi imela za posledico padec in umik na najvažnejši industrijski panogi, vsaka redukcija kovinarskega delavstva pa nov obup, obup tembolj, ker je bila naša železarska industrija tista, ki je kazala poia iniciativnosti in delavnosti, v kateri je rešitev vsega našega gospodarskega in socialnega bolovanja tudi v dobi največje gospodarske depresije.

Naloga pričujočega sestavka naj bo tudi pokazati pota in rešitev iz nastale nevednosti za to našo gospodarsko panogo.

Jugoslavija je edina država na svetu, ki je uvedla carino na uvoz starega železa. Že dosedaj je ta carina povzročila velike ovire domačim železarskim in strojnim obratom, ki se morajo neracionalizirani boriti z do višine racionaliziranih tvornicami inozemstva. Ker v naši državi nimamo dovolj starega železa, bo po podražitvi starega železa postala carina na ta material odločilne važnosti. Ta carina, ki obremenjuje razvoj domače težke železarske industrije, razvoj gotovo najvažnejše gospodarske panoge za osamosvojitve države na gospodarskem polju je tudi nasprotna duhu in ciljem carin, katerih namen je baš obraten. Namen carin je ščititi domačo delavnost in proizvodnost, eksistenco državljanov in njihov gospodarski blagor, zato je protiprirodno, če se obremenjuje proizvod, od katerega je odvisen obstanek naših obratov. Preveč je tudi, ako se pričakuje zgolj od privatne podjetnosti, da bo brez sodelovanja in podpore države ter ob nezainteresiranju gospodarskih ustanov uspevala in napredovala tako, kot to potrebuje in zahteva ves naš gospodarski in socialni sestav. Država naj bi pri sklepanju trgovskih pogodb oskrbela kontingente za staro železo v državah, ki izvoza starega železa še sploh niso prepovedale. Država naj bi

tudi gledala na to, da podjetjem, ki zakupujejo dela v naši državi, prepove uvoz železarskih proizvodov, ki se lahko izdelajo v naših tvornicah, nikakor pa da ta tem tvrdkam še carinske ugodnosti. Kadar bo na primer prepovedan uvoz tračnic bo ob tem proizvodni uspevala velika nova domača tvornica in zaposlila domače delavstvo.

Mimogrede bi omenili železarske obrate v Sloveniji na lesenicah, o katerih je znano, da so prav v težkih letih krize nanovo zaposlili nad 600 delavstva, kar je gotovo dokaz žilave borbe privatne iniciativnosti in privatne podjetnosti. Poznano pa je tudi, da se prav ta industrija, ki uživa vse neugodnosti lege in prometa, prizadeva s strokovno delom, da bi ob zaposlitvi domačega delavstva ustvarila močno železarsko industrijo Jugoslavije. Gotovo ni vseeno niti to, da prav ta industrija drži najvišje delavske mezde v Sloveniji, zato je tak obrat v veliko oporo vsemu gospodarskemu življenju. Pričakovali je, da bodo merodajni krogi opozorili na nevarnost, ki preči naši železarski industriji in preprečili, da ne pride najhujše. A. K.

Japonske gospodarske razmere

Zadnji puč v Tokiu je dal povod številnim finančnim listom, da so se začeli zanimati in pisali o japonskih gospodarskih razmerah, posebno pa o japonskem državnem gospodarstvu.

Uporniki so ubili finančnega ministra Takahashija, ker se je zoperstavljal nekaterim zahtevam za povečanje vojaških kreditov. Finančni minister Takahashi se je protivil povečanju izdatkov za vojaštvo iz razloga, ker se je bal, da bo v kritje res velikih izdatkov potrebna inflacija, da pa so japonski ravnanja potrebne zdrave in uravnotežene finance, kar bi tudi prišlo v korist japonski za časa kakšne eventualne vojne. Če bi delal drugače, pa bi bila japonska odvisna od tuje, inozemske pomoči, katero bi morala drago plačati. To so bila izvajanja japonskega umornega finančnega ministra ob predložitvi sedanjega japonskega proračuna, ker gre 70% vsega japonskega proračuna za vojaške svrhe. Toda pred 4 leti so znašali vojaški izdatki komaj polovico vseh državnih izdatkov na japonskem. Izdatki za vojsko so znašali 1931—1932 455. 1936—1937 pa 1059 milijonov.

Doslej je morala japonska za kritje povečanih izdatkov najemati samo posojila, toda to ni moglo iti več naprej. Državni dolg stalno narašča in znaša že 10 milijard jenov, do konca proračunskega leta pa bo najbrže narasel na 10,5 milijarde jenov.

V tem težavnem položaju je zahteval Takahashi, da se preneha s to politiko in poslavi državne finance na zdrave temelje. To svoje stališče je podprl z namigom na položaj japonskega gospodarstva. Zato tudi državni dohodki ne dosegajo proračunanih vsot. Položaj japonske industrije je težaven. Tudi položaj kmetijstva je nezadovoljiv in le na stroške kmetijstva se vzdržujejo nizke cene živil, ki omogočajo industriji nizke mezde in nizke prodajne cene. Poleg tega pa se je japonska plačilna bilanca poslabšala, saj je že od leta 1934 pasivna, dočim je bila več ali manj aktivna v prejšnjih letih.

Neuspele licitacije tudi v Zagrebu. Te dni so bile v Zagrebu licitacije za oddajo del na cestah iz Zagreba, in sicer Zagreb - Sesvete ter Sesvete - Dugo Selo, prva za 8,23 dvaja 10,79 milij. din. Toda na licitacijah ni bilo niti enega podjetnika zaradi prenizkih cen. Poleg tega predlagajo strokovnjaki še izpremembo načrtov za rekonstrukcije, da bi odgovarjali modernim zahtevam.

Stanje češkoslovaških kliringov. Po stanju dne 28. februarja so znašali češkoslovaški aktivni saldi v kliringih (v oklepajih podatki za 31. januar): Bolgarija 3,2 (2,3) milij. Kč Jugoslavija 97,5 (90,6) milij. Kč. Romunija 107,7 (109,8) milij. čeških kron, Grčija račun A 42 (40) Turčija 69,4 (64) milij. Kč. Saldo v prometu z Nemčijo se je zmanjšal od 30,5 na 28,3 milij. mark, v prometu z Italijo pa od 25,4 na 24,9 milij. lir.

Napoleonovih 100 dni

je največji zgodovinski vefilm vseh časov!
WERNER KRAUS - GUSTAV GRÜNDGENS
Pride v KINO UNION - Premiera jutri!

Kulturni obzornik

Umetnost lesoreza *

Dobre ilustrirane knjige so v naši književnosti precej redke, knjige samih ilustracij umetniške vrednosti pa v glavnem sploh neznane. Prvi slovenski poskusi v tej smeri datirajo iz povojnega časa, ko se je mladi umetniški rod, med katerimi so bili grafiki dobro zastopani, sem in tle lotil tudi tega posla. Vendar od kakih pomembnejših del ni prišlo in tako stojijo »Sence« Mihe Maleša, ki so te dni prišle v javnost, dokaj osamljene pred nami. V delu samega Maleša imajo slabotnega predhodnika v »Rdečih lučkah« iz l. 1929.

»Sence« se v podnaslovu imenuje »knjiga lesorezov in linorezov«. To upravičeno, kajti izdaja vsebuje okrog 150 tiskov v obeh manirah na finem umetniškem papirju. Tiskarsko polo je avtor dal adjustirati po vzorcu vzhodnoazijskih knjig, tako da strani niso razrezane, a v obratnem redu. Psihološko je ta ureditelj posrečena, kajti pri grafičnem listu je nemajhne važnosti občutek materialnega papirja med prsti in tega človek v dobrisni meri dobi. Razen tega se tudi tisk drugače posrečuje. Že ta malenkost govori o izdatni skrbi, ki jo je M. knjigi posvetil, a poleg nje in drugih je vredno omeniti še nekatere. Maleš je očividno polagaj poudarek na to, da da gledalcu v roke kolikor mogoče zaključeno sliko svojega dosedanjega razvoja in deloma tudi svojega osebnega doživljanja. Na čelo knjige je postavil avtoportret iz leta 1924 (iz študijskih let v Pragi), njemu nasproti pa avtobiografski pomenljivo pesem, ki — mimogrede povedano — ni nič slabša in nič boljša kot večina današnje slovenske profesionalne lirike. Tema dvema listoma sledita dve strani besedila, katerega je podpisal upravnik N. g. I. Zorman; tu čitamo nekatere prav intimne in posrečene opazke.

* Miha Maleš, Sence ali knjiga lesorezov in linorezov. Založila Bibliofilska založba v Ljubljani, 1936. Natisnila Tiskarna Peter Veit & Co., Vir pri Domžalah. Bibliofilska numerirana izdaja v 300 izvodih v avtorjevem podpisom. Cena Din 280.

Nato sledi daljši Malešev tekst, kjer je avtor zbral v kronološkem redu svoje nazore o umetnosti iz različnih let. Je to nekaj njegov umetniški »credos«, podpirajo ga pa ob straneh besedila tiskane grafične glose, ki naj v časovni zaporednosti ponazore razvoj Maleševga lesoreznega stila. Človek bi včasih skoro lahko dejal, da se je k delu spravil kak zgodovinar ali pa da nekdo piše svoje spomine, toliko dokumentaristične težnje je v prvem delu te grafično odlične publikacije.

»Sence« so, kakor smo zgoraj dejali, druga Maleševa knjiga ilustracij, zato morda ni nezanimivo, jih na kratko primerjati z »Rdečimi lučkami«. Te so se v podnaslovu imenoval »risbe o ljubezni« in so imele tedaj med seboj neko skupno vez, motiviko, ljubavno zgodbo, ki jo je risba samo ilustrirala. »Dejanju« je bila ta motivika sicer bolj malo podobna, kljub temu je pa prvi knjigi na čelo zapisano sorodstvo z inozemskimi izdajami take vrste, n. pr. z znanimi Masereelovimi romani v podobah itd. Maleš je že tedaj ravnal mnogo bolj lirčno, nego zapadno-evropski epik ali n. pr. kak nemški ilustrator. Še bolj je pa odpravil to motiviko v »Sencah«, kjer je obrnil pozornost gledalca na druge stvari.

Predvsem so »Sence« resnična knjiga lesorezov in linorezov in eden glavnih poudarkov izdaje leži ravno na tej tehniki, ki je dobila v avtorju primernega mojstra. Kakor pri drugih slikarjih mladega rodu izvira tudi Malešev lesorez iz onih studenc, ki jih je za to tehniko nanovo odprl ekspresionizem. Toda dočim je v dobi te struje lesorez s svojimi kontrasti služil umetniškemu izrazu življenjskih nasprotij in kriku vznemirjenega duha, ima črno-beli vzorec pri M. že zelo malo tega značaja, tembolj pa je narasel tisti del njegovega pomena, ki pravi, da je črno-belo nasprotje notranja osobina te tehnike in te umetnosti. Lesorez se je vrnil domov, je šel vase in hoče biti samo lesorez. Po tej plati vlada med pričevanjem podob v tej knjigi pa med tekstem majhna kontroverza, kajti bolj nego o predmetih zunanega življenja govori ta izdaja o lesorezu. Umetnik nam v dolgi vrsti primerov tako rekoč pojasnjuje bistvo lesoreza, dalje njegovo izrazno moč, obseg itd. skratka življenje lesoreza od navadne, portreta vrtno se držče upodobitve v mreži črno-belih lis

Trgovska samopomoč v Mariboru

Lepi uspehi skupnega dela

Maribor, 2. marca.

V Ponedeljskem Slovincu smo na kratko omenjali zbor Trgovske samopomoči v Mariboru, ki se je vršil včeraj dopoldne v dvorani restavracije »Novi svet«. Delo te organizacije pa je tako važnega socialnega pomena, da ga je treba nekoliko podrobneje očitati. Iz poslovnega poročila, ki ga je podal agilni tajnik g. Franjo Znidarčič, posnemamo sledeče:

V I. kategoriji je lansko leto umrlo 10 članov, v II. kategoriji pa 14, za katere se je izplačalo dedičem pripadajoče posmrtnine v njihovo polno zadovoljstvo. Skrupno je Trgovska samopomoč lansko leto izplačala na posmrtninah 190.475 Din. — Od vsega začetka poslovanja pa do 31. decembra 1935. je izplačala upravnica Trgovske samopomoči na posmrtninah 838.825 Din. Navedeni znesek nazorno prikazuje, da vrši Trgovska samopomoč veliko socialno in karitativno delo, ker pomaga predvsem revnim družinam.

Uprava Trgovske samopomoči je tudi zastavila vse svoje sile, da si pridobi čim več novih članov ter je razposlala med trgovce in obrtnike več sto izvodov okrožnic. Obenem je skušala s pomočjo agitacije lastnega članstva povečati število novih pristavev. Dejstvo, da je ta trgovska institucija ena najcenejših in najbolj solidnih ter tudi zavarovala je za slučaj smrti pod najugodnejšimi pogoji, ji pridobiva vedno novih prijateljev. Dasi se plačujejo majhni prispevki — letno okrog 250 Din, je izplačilo posmrtnine jako izdatno in se ravna po številu redno plačujočih članov. V preteklem letu je rodila poživljena agitacija, ki se je izvajala tudi potom dopisov na razna združenja trgovcev, zelo lep uspeh ter šteje sedaj samopomoč v obeh kategorijah 1055 članov, od tega v prvi 568, v drugi kategoriji pa 487. Po novem letu se je omejeno število zopet precej povečalo.

Blaginjsko poročilo izkazuje sledeče postavke: Na podpornem skladu so znašali dohodki za l. 1935. 285.142 Din, izdatki pa so znašali za izplačilo posmrtnin 219.287 Din. Na upravnem skladu so znašali dohodki 28.450 Din, izdatki pa istotoliko. Rezervni sklad pa znaša z dne 21. 12. 1935 Din 141.911. — Kakor je iz bilance razvidno, znašajo aktivna 227.681,77 Din in se nanaša to na oba podporna sklada (I. in II. kategorija), na rezervni sklad, na inventar in na terjatve.

Na včerajšnjem obnem zboru se je izvolilo novo vodstvo. V upravnem odboru so: predsednik Weixl Vilko, podpredsednik Jančič Karel, odborniki: Anderle Zdravko, Paš Anton, Vebler Franc, Sax Hinko, Povodnik Josip, Kosol Franc, Znidarčič Franjo (tajnik), Slavinec Ivan (dosedaj vsi Maribor) ter Jošt Franjo (Celje), Breznik Tomaž (Ptuj), Mešiček Zvonko (Ptujška gora) in Klun Janko (Prevalje). Namestniki: Kvas Ivan, Kolar Srečko, Feldin Mirko (vsi Maribor), Fazarine Anton (Celje), Drofenik Alojz (Celje), Pinter Ferdo (Maribor). — Nadzorni odbor: Weiler Franc, Klemeš Milan, Krajnc Ljudevit (vsi Maribor). Namestniki: Koebek Stanko in Roglič Drago.

Pri teški stolici

napetosti, glavobolu vsled zaprtja očisti ena do dve časi naravne

FRANZ-JOSEFOVE

grenke vode prebavne organe **FRANC-JOSEFOVO** vodo lahko jemljejo tudi bolniki, ki leže, in jo imajo za dobro.

Reg. po min. soc. pol. in nar. zdr. S-br. 15486, 25. V. 35.

Za umno sadjerejo

Novo mesto, 29. febr.

Predavanje Sadjarskega in vrtnarskega društva, ki je bilo pretekli četrtek zvečer v mestni posvetovalnici, je bilo prav dobro obiskano. Strokovni učitelj Vrsk je s pomočjo barvanih narisov obrazložil razne vrste sadnih škodljivcev, njih razvoj in življenje in žel za svoja izvajanja toplo zahvaloval navzočim. Vidi se, da se zanimanje za sadjarstvo in vrtnarstvo širi tudi pri nas. Pozdravljamo zato agilnost naše podružnice in z veseljem pričakujemo prihodnjega predavanja.

Praga, 1. marca. AA. ČTK poroča: »Česke Slovo« piše o češkoslovaško-avstrijskih trgovskih razgovorih in pravi, da bo načrt nove češkoslovaško-avstrijske pogodbe gotov najkasneje do 6. t. m.

Borza

Denar

Dne 2. marca.

Neizpremenjeni so ostali tečaji Bruslja, Curiba, Londona in Praga, narasli so Amsterdam, New York in Pariz, popustil pa je Berlin.

V zasebnem kliringu je avstrijski šiling popustil na ljubljanski borzi na 9,47—9,57, na zagrebški borzi pa celo na 9,450—9,455, na beograjski pa na 9,35—9,45. Grški boni so notirali v Zagrebu 32,15—32,85, v Beogradu 32,75 denar. Angleški funt je ostal na naših borzah neizpremenjen na 249,20—250,80. Španska pezeta je notirala v Zagrebu 6,35—6,45 v Beogradu 6,20 blago.

Nemški čeki so notirali v Ljubljani 14,30 do 14,50, v Zagrebu 14,25—14,45, za 15. marca 11,55 blago, v Beogradu 14,2452—14,4352.

Za italijansko liro (valuto) so denarni zavodi plačevali 2,98—3,03, za dolar pa 49,25—49,75.

Ljubljana. Tečaj s princami:

Amsterdam 100 h. gold.	2941,37	2975,97
Berlin 100 mark	17,48	17,62
Bruselj 100 belg	799,82	799,88
Curib 100 frankov	1424,24	1443,29
London 1 funt	244,50	246,05
Newyork 100 dolarjev	4272,51	4298,96
Pariz 100 frankov	267,80	269,93
Praga 100 kron	181,61	181,72

Promet na zagrebški borzi je znašal brez kompenzacij 2,379,211 Din.

Curib. Beograd 7, Pariz 20,215, London 15,1025, Newyork 302,5. Bruselj 51,575, Milan 21,25, Madrid 41,875, Amsterdam 207,90, Berlin 122,95, Dunaj 56,90, Stockholm 77,85, Oslo 75,85, Kopenhagen 67,40, Praga 12,60, Varšava 57,75, Atene 2,00, Carigrad 2,45, Bukarešta 2,50, Helsingfors 6,655, Buenos-Aires 0,83625.

Vrednostni papirji

Ljubljana. 7% inv. pos. 76—78, agrarji 44—46, vojna škoda promptna 357—360, begl. obv. 60—62, 8% Bler. pos. 82,50 bl., 7% Bler. pos. 72,50 blago, 7% pos. Drž. hip. banke 80—82.

Zagreb. Drž. papirji: 7% invest. pos. 77 den., agrarji 45,50—46 (45,50), vojna škoda prompt. 358 den., 3. in 4. 358—360, begl. obv. 64,50 den., dalm. agrarji 61,25 bl., 8% Bler. pos. 82,50 bl., 7% Bler. pos. 72—73. — Delnice: Priv. agr. banka 230,50 den., Trboveljska 120—130, Isis 20 den., Osj. sladk. tov. 140—150.

Beograd. Drž. papirji: vojna škoda promptna 350—360 (360, 359,50), begl. obvez. 64,75—65 (65), 62,60—63, 8% Bler. pos. 72,25 bl., 7% Bler. pos. 72—73, 7% pos. Drž. hip. banke 81 den., 7% slab. pos. (79,50). — Delnice: Narodna banka 6780 bl., Priv. agrarna banka 240—240,50 (240, 239,50).

Žitni trg

Položaj na žitnem trgu je miren. Cene pšenice in koruzi polagoma popuščajo. Kajti začelo se je lepo pomladno vreme in od mrazu ni pričakovati večjih škod. Obeta se normalna letina, zato je tudi malo povpraševanja. Nekateri mlini so reducirali svoj obrat. Cene pšenice se gibljejo okoli 162,50, kruze pa od 110—112.

Ljubljana. Pšenica bč. in ban. 78 kg 2% 166 do 168, oves slav. 147,50—150, ajda par. Ljubljana 140—142,50, koruza časa primerno suha 113—115, prekomerno suha prekmurska postaja 117—119, moka pšenična niča 265—270, št. 2 245—250, št. 5 225—230, otrobi debeli 107,50—110.

Novi Sad. Koruza: bč. in srem. 107—109, ban. 106—108; otrobi: bč. srem. in ban. 95—99. Vse ostalo neizpremenjeno. Tendence neizpremenjena. Promet srednji.

Svetovna trgovina v letu 1935. Odsek za informacije pri Zvezi narodov je prekv izdal statistiko svetovne trgovine za 1935, iz katere je posneti, da izkazuje vrednost svetovne trgovine v zlatu prvikat od leta 1929 povečanje za 1,7, vendar pa dosega vrednost v letu 1935 komaj 34% vrednosti iz leta 1929. Po teži je svetovna trgovina lani v primeri z letom 1934 za 2—3%. Vrednost uvoza je se dvignila lani v zlatu v primeri z 1934 za 5,2—39% v Avstriji, Egiptu, Norveški, Finski, Braziliji, Švedski, Južni Afriki, Avstraliji, Novi Zelandiji, severnoameriških zedinjenih državah in Čilu. Povečanje uvoza za 2—5% izkazujejo: Kanada, Japonska, Indija, Rusija, Jugoslavija, češkoslovaška, Španija, Argentina in Ceylon, zmanjšanje uvoza pa je bilo zabeleženo v Angliji, na Kitajskem, Belgiji, Luksemburgu, Danski, Nemčiji, Irski, hol. Indiji, Franciji, Holandiji, Švici in Romuniji. Izvoz pa se je dvignil v Južni Afriki, Kitajski, Japonski, Avstraliji, Irski, Kanadi, Egiptu, Uniji ter Romuniji.

tem pa gre še za nekaj drugega. Vsako belo stran knjige namreč lahko pojmuemo tudi kot belo steo sobe ali skratka kot beli prostor, na katerega bi ev. imeli obesiti kak grafičen list. So strani v tej knjigi, ki ti razodevajo avtorjevo strokovno mnenje v tej zadevi, ki je gotovo meritorno, kajti ko umetnik ustvarja kompozicije, jih gotovo že tudi z ozirom na neke prostorne okolice in proporcije. Zanimivo je spričo nekaterih listov ugotoviti, kako bi se človek tozadevno zaletel, če bi jih »obesil« po svoje in ne tako, kot nam sedaj predpisuje Miha Maleš, njihov avtor.

O predmetih, ki so v tej knjigi upodobljeni razen lesoreza in linoreza, ni naš namen razpravljati. Grafika je po splošni sodbi in značaju umetnost, ki nazorneje nego drugo pripoveduje o življenju in svetu, čeprav ne v vseh dobah in ne pri vseh umetnikih. Je pa tudi mnogo načinov pripovedovanja, n. pr. epični, lirčni, dramsični in eden izmed njih je lasten Malešu. Kot posamezne podobe ali individujske so ti lesorezi vsak zase pesem, sestavljena iz mnogih čustvenih doživetkov in čutnih zaznav, nekako mozaično in moderno, a obenem zelo v stilu ljudske umetnosti. To je sploh čudno, kako se tu modernizem stika z duhom ljudske umetnosti, s katero veže Maleš že njegovo »grafično« gledanje, zastopano tudi v slikarskih kompozicijah. Če se človek vpraša, ali naj n. pr. v figurah, ki so v teh lesorezih upodobljene, vidi resnične figure ali kaj drugega, pride do zaključka, da Maleš večinoma upodablja le neko čustvo, čut in podobno, ki je postalo figura, le neki momentni doživetek duše, ki se je napravil v oblačilo take in take zgodovinske ali konkretne osebe in ee celo kreče, toda to zadnje precej idealno, samo simbolno — tako nekako kot na starih slikah na šipo. Maleš hodi posebno tu pota ljudske umetnosti in slike iz knjige se v tem primeru ujema jo s tekstom. Tako umetnost cvete danes ponekod v tujini in ona Ruth Schumannove je marsikomu znana. V črno-beli vzorec preneseni motivi iz Vočina (Sence, str. 100) dokazujejo, da poganja ta umetnost tudi iz naših tal — kos skupnega čustvenega doživljanja sicer, a vendar le popolnoma avtohtono in naše. Kar ni najmanjša vrednost »Sence«.

R. L.

Abesinska vojska brez odločitve?

Italijanski jarki okrog Aksuma. Takole so se zavarovali Italijani okrog Aksuma pred nenadnimi napadi Abesincev.

Bivši vojni poročevalec United Press na abesinskem bojišču Edvard Beattie je po svoji vrnitvi v London napisal za časopise članek, kakšen konec se obeta vojski v Abesiniji. Takole pravi:

Po mnenju poučenih opazovalcev se bo italijanska ekspedicijska vojska v Abesiniji končala neodločno. Neuspeh si bo pač uspešno obrnil svojo suverenost, za to pa bo Italijan moral odstopiti velike kose dežele. Celih šest mesecev sem opazoval abesinski odpor, sem prebiral abesinsko vojno poročila, da se Abesinci uspešno ustavljajo Italijanom, razen takrat, kadar so italijanska letala in topovi dobili v abesinskih četah predobro cilje. Tako sem se prepiral, če se ne zgodi kaj nepričakovane, da bodo Italijani morali mnogo prej, preden bodo zavzeli vso Abesinijo, kapitulirati pred ljudmi in gorami te dežele. Kdor primerja abesinsko in italijansko vojsko, se mora že sam prepričati, da Italijani nikakor ne bodo mogli zavzeti Adis Abebe pred začetkom leta 1937. Pa naj si tudi Italijani zavzamejo glavno mesto po zahtevu merodajnih Abesincev, tudi takrat se ne bo konec vojske. V tej neverjetno čudni deželi je namreč res tako, da se noben dogodek, ki se je zgodil kjerkoli v Abesiniji, prav nič ne čuti drugje, kakor le tam, kjer se je dogodil. Tega je zlasti kriva pomanjkljiva poročevalska služba. Celotno je dvomljivo, da bi nekega smrti bodisi na bojišču ali pod bombami italijanskih letal mogla odločilno vplivati na izid vojske. Pač pa bi ta smrt lahko dobila začetek desorganizacije armade in bi se pozneje nemara posamezni plemenski knezi docela hoteli osamosvojiti. Odpor zoper italijanske divizije pa ne bo prenehal!

Pač pa je nevarnost za Abesince druge. Dve možnosti sta, ki bi utegnili odločilno vplivati na škodo Abesincev: 1. Živila in zaloge pohajajo. To bi pomenilo uničenje armade. 2. Etiopske čete, ki so v zgodovini poznale le kratke vojske, katere so trajale tri do štiri mesece, bi se utegnile vojskovanja naveličati ter bi začele uhajati. Tega se tudi abesinsko vodstvo dobro zaveda. Zato nameravajo med deževjem del dose-danjih čet opustiti in vpoklicati druge. Vojaškega materiala ima to afriško cesarstvo dovolj.

Drugo pa je to-le: Abesinci tudi sami ne upajo več, da bi Italijane docela uničili. Dobro vedo tudi to, ko bi se jim tudi posrečilo, da bi Italijane pogladi čez meje Eritrije in Somalije, da bi se potem vmešale velesile, katere bi ne dopustile, da bi bili Italijani od Abesincev docela uničeni. Sicer pa tudi vedo, da s svojim šibkim orožjem niso kos močnim italijanskim utrdbam. Pač pa Abesinci verujejo, da se bo Italija večnega vojskovanja v Abesiniji naveličala, da ji slabe finance ne bodo dovolile vojsko nadaljevati, zaradi česar bodo Italijani pripravljani skleniti mir.

Kadar pride tisti čas, takrat bodo velesile začele pritiskati na neguša, ki bo tedaj bolj voljan skleniti kolikor toliko ugoden mir. Ko bi neguš že danes bil pripravljen odstopiti kak kos ozemlja na severu, bi se takoj postavili proti njemu vsi plemenski knezi ter ga pogladi s prestola. Splošni vojaški položaj pa je v Abesiniji, odkar so Italijani zavzeli goro Amba Aradam in Amba Aladži, v bistvu še prav tak, kakršen je bil poprej. S tem, da so Italijani zavzeli ti dve važni točki, še davno niso dobili v svojo oblast dobre ceste v Addis Abebo. Med goro Amba Aladži in Addis Abebo je karavanska cesta, ki vodi skozi tropsko vroče doline ter se nato dvigne na strme vrhove, koder pa je tako slaba, da ni mogoče po njej voziti. Za Italijane bo uporabljiva le, če bodo imeli na razpolago vedno na tisoče delavcev, ki jo bodo sprosti poprav-

ljali. Kaj pa to pomeni, ve le tisti, kateri ve, da je med goro Amba Aladži in Addis Abebo še na stotine drugih takih gora, ki se dvigajo visoko v nebo, katere so prav tako mogočne, kakor je bil Amba Aradam.

Cimbolj bodo Italijani prodirali, tem daljša bo njihova dovozna črta in toliko bolj počasno

bo njihovo prodiranje. Toda dejstvo, da Italijani prodirajo vedno globlje v deželo, bo cesarja in njegove poglavarje počasi sprijaznilo z mislijo, da se bo treba odpovedati Tigri in nekaterim južnim delom, če hočejo doseči mir. Takrat bodo Abesinci tudi uvideli, da bo mir za »je toliko bolj ugoden, kolikor manj rodovitne zemlje so Italijani zasedli. V Addis Abebi sedaj vedo, da bo Italija pri mirovnih pogajanjih zahtevala za se vse dežele, katere so zasedle italijanske čete.

Pred zajtrkom v puščavi.

»Na mesec zaslužim 3000 din. Koliko denarja ti bom moral dajati za gospodinjstvo, kadar se vzameva?

»Za gospodinjstvo mi ti ne boš nič dajal, pač pa bom jaz tebi dala za cigarete.«

»Tvoj mož je izgubil tožbo v tretji instanci!

»Na — pa nas tolaži vsaj ta zavest, da smo dobili pravdo v prvih dveh instancah.«

Razvaline dveh afriških mest

Že več let učenjaki vedo, da so na obali Vzhodne Afrike razvaline mest, ki jih ni več. Toda arheologi se doslej s to zadevo niso še dovolj temeljito pečali. Sedaj pa je vlada angleške kolonije Kenye v Vzhodni Afriki ukrenila, naj se razpadla naselbina Gedi strokovnjaško preišče in zaščiti. Gedi leži kakih 100 km severno od Mombasa. Stara naselbina je imela okrog mesta nasip, ki sega kakih 30 m do ceste, ki iz Mombase vodi v Malimbi. Nekaj posebnost dobro ohranjenih razvalin leži 200 do 300 metrov od te ceste. Toda tropsko rastlinje v teh krajih tako bujno raste, da je pokrilo vse razvaline in da popotnik niti ne slutiti ne, da hodi mimo razvalin prastarega mesta. Zamorci se izogibljajo tega kraja, češ, da tukaj straši.

V kolikor zidovje ni docela razpadlo, so strokovnjaki ugotovili dve vrsti stavbarstva. Ponemok pa je starejši sled izginil. Sredi nasipa so še razvaline več poslopij, ki so najbrže služile verskim obredom. Zdi se, da so tedaj prebivalci bili mohamedanci. Pred vzhodom v eno teh zgradb stoji še velik kamen, nekak kropilnik. Znotraj je pa videti še lepo izdelane nekake oltarje. Iz mnogih zgradb rastejo sedaj velika drevesa. Koliko so te razvaline stare, se ne da točno ugotoviti. Samo to je gotovo, da so že davno opuščene. Znano je pač, da so Arabci in Perzijci večkrat prihajali na otok vzhodne Afrike in se tukaj naseljevali. Obci so prihajali semkaj po trgovskih poslih. Na podlagi skromnih podatkov sodijo, da je bilo mesto Gedi ustanovljeno v prvih stoletjih po Kr.

Drugo tako pozabljeno mesto je Engaruka, ki leži tudi v Vzhodni Afriki, nedaleč od gore Kilimandžaro. Te razvaline so odkrili že pred svetovno vojno, vendar jih doslej še niso raziskovali. Reka Rift deli naselbino v dva dela. Vse je seveda z rastlinjem prepreženo in preraslo. Zgradbe v Engaruki so mnogo bolj preproste kakor pa v Gedi. Kake malte ali apna v zidovju ni opaziti, kljub temu, da je ponekod zidovje več kakor polmetra debelo. Tu so našli mnogo grobišč, ki so nekatera zelo velika. Žal pa v grobovih niso našli okostnjakov, zato o prebivalcih ni mogoče nič reči. V severnem delu razvalin so izkopali hišo, ki je imela pod izid kamna ter nenavadno ognjišče. Na obeh straneh reke je stalo kakih 5 do 7 tisoč hiš, ki so bile zgrajene iz kamna. To se da ugotoviti na podlagi raziskovanj. Poleg teh kamenitih hiš pa je bilo najbrže še mnogo koč, ki pa so seveda že zdavnaj segnile. Večina razvalin je porasla z grmovjem, čudno pa je, da med razvalinami ni visokih dreves kakor v Gedi. Domače plemo Masajev, ki prebiva v okolici, pripoveduje, da so njihovi predniki pred kakimi 100 leti preganili tedanje prebivalce iz Engaruke. To so bili dedje plemena Vambulu, ki pa sedaj ne prebiva v sklenjenih naselbinah ter si tudi ne gradi koč

Divje svinje - čuvaji

Doslej smo splošno mislili, da je pes najboljši človekov čuvaj. Iz Teksasa pa poročajo, da so v divjih krajih, med rekama Rio Grande in Rio Nueces, ondolni farmarji namesto psov začeli za čuvaje porabljati divje svinje. Pravi, da so se taki čuvaji dobro obnesli, da so včasih celo boljše kakor pa najboljši pasji čuvaji. Divja svinja je bajc, kadar je udomačena, zelo ubogljiva in z domačimi prebivalci docela domača. Kadar pa v kakem človeku vidi svojnega nasprotnika, ga užene s svojimi močnimi čeljusti. Te živali so silno urne in okretni. Zato ni čudno, da se vse bolj njenih velikih zob. Marsikdaj se je že zgodilo, da so tuica, ki se je približal hiši, katero so čuvali divje svinje, s svojimi zobmi hudo zdelale. Zdradi teh zob so v Teksasu divji svinji dali ime »javlina«. Kakor pa je na eni strani za gospodarja dobro in koristno, če ima okrog hiše take čuvaje, tako postanejo ti čuvaji neprijetni, kadar se lohi tuica, ki hoče kot gost v hišo. Zato je že marsikdo teksiški gospodar imel z divjimi svinjami velike slinosti, ker so njegove goste, če niso pravočasno pobegnili na kako drevo, dobro oklale. Potemtakem skoro ne bo kazalo zamenjati naših dobrih domačih psov z divjimi svinjami.

»Čudno je to, da se prav nič ne spominjam, da bi kedaj tukaj bil most.«

»Mamica, daj mi no pokusiti vina iz tvojega kozarcale«

»Rada, ampak, ali več, kako je treba reči?«

»Bog te živi!«

iz kamna. Zato je težko razumeti zakaj bi se bil v tako kratkem času način življenja kakoga plemena tako temeljito spremenil. Ustno izročilo pripoveduje, da je bil kralj v Engaruki neki Portugalec. Vsekakor je torej mogoče, da je kak portugalski pustolovec priplul v te kraje ter se dal oklicati za kralja plemena Vambulu. Tudi to bo treba razjasniti.

Ivan Pavlov

Ivan Pavlov, morda najpopularnejši znanstvenik v Rusiji, nosilec Nobelove nagrade že od l. 1904., izumitelj svoje »pogojne refleksije« ter vodja posebnega eksperimentalnega mesta, ki mu ga je postavila sovjetska vlada v Leningradu — čeprav je bil nasprotnik boljševikov — je umrl te dni v starosti 85 let.

Njegovo ime je bilo znano širom sveta ter so v Ameriki prav tako proslavljali njegovo življenjsko jubileje kakor v Evropi. Njegova dela so obravnavala predvsem živčno dojemanje in reagiranje, kar je raziskoval vse svoje življenje na živalih, ter ugotovil posebno delovanje možganov. (Predavanja o delovanju velikih možganskih hemisfer, 1952).

Prof. Pavlov je po revoluciji ostal v sovjetski Rusiji, ki mu je izkazovala posebno naklonjenost (za 80 letnico mu je poklonila nagrado milijon rubljev ter mu sezidala posebno mesto, kjer je lahko nemoteno nadaljeval svoje študije), dasi je Pavlov bil vsekoli konservativec in nasprotnik boljševiškega svetovnega nazora. Bil je morda tudi edini, ki so mu boljševiki zaradi ogromne avtoritete, katero je užival, dovolili svobodno kritiko razmer. S Pavlovim je umrl eden največjih slovanskih znanstvenikov sploh, redke Sloven, ki je bil imetelj Nobelove nagrade.

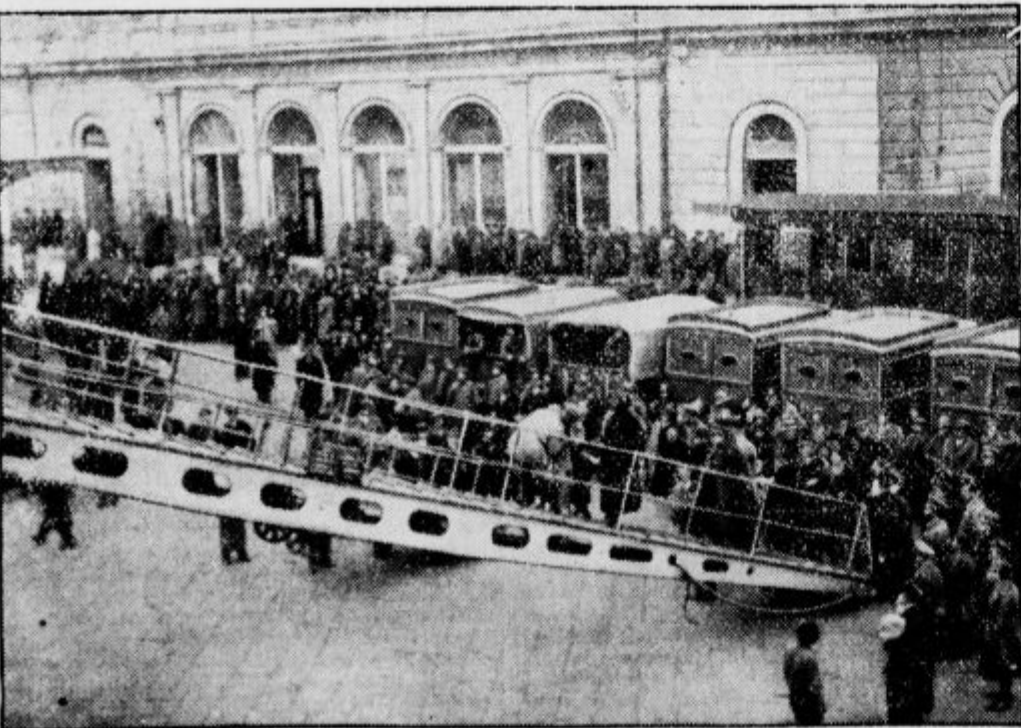
SLOVENEČ

pred 60 leti:

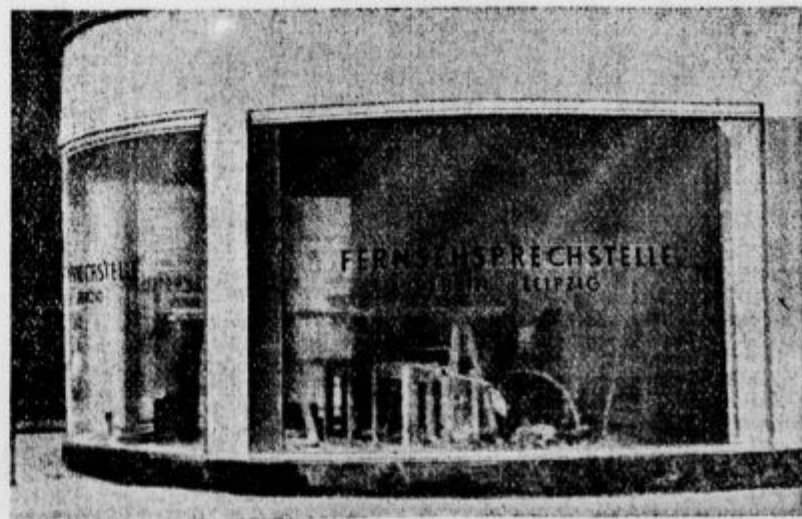
V četrtek 2. marca 1876

Emil Leon.

V »Narodu« se neki E. Leon »strašno košati nad Don Karlosom, kakošen razbojnik da je, kako je prinesel v mirno (?) deželo plamen in moč, razboj in požiganje, plenjenje in pustošenje, in zraven nikoli ne more dosti okajati njegove »molitve« — saj molitve se »Narode« bolj boji kot hudici križa njegova lastnost je bogoskrupnost in ne molitev. — Pustimo na strani Don Karlosove pravice do španskega prestola in postavimo, da bi bil on brez vsake pravice začel vojskovati se v razdani Španiji, bodi nam pripuščeno le eno prашanje: Zakaj neki se »Narode« tolikanj togoti in stresa nad tem edinim »tolovajem, razbojnikom, požigavcem in morilecem« itd.? Vsemu svetu je znano, da Garibaldi je prišel kakor tolovaj v Sicilijo in postalil se je tujih dežel kakor ropar. In lejte: Garibaldi pri »Narodu« ni »tolovaje, ampak »poštenjak«; dobro je znano, kako je »komunac« požigala s petrolejem pod Gambettom v Parizu, kako nedolžne mesarila, nadškofa, veliko duhovnov, minihov in družih nedolžnih poklala — in lejte: »Narode« je Gambetta največji mož na Francoskem in zoper klavce rudečkarje nima žal besede! Kdaj se je znosil nad frajmavrarji, ki so potuhnjeno zaklali ekvadorskega predsednika Garcia Moreno, kdaj grajal rudečkar-sko mavtarsko počenje vlog? Kako je pa to? Kje je dobil »Narode« tako vplivo? Je mar to pravična vaga, zlata vaga? ... Se vé: na eni strani je »katoliška vera«, »molitve« zaupanje v Boga (ne v »boga«) tudi v nadlogah; na drugi strani je brezverstvo, preklejanje, živinska nesramnost (kakor o pariški »komuni«). To je že nekaj, kar je pri »Narodu« lahko umevati. Vendar, kaj je pravi vzrok, da je en »razbojnik« tolovaj, drugi »razbojnik« pa »prvi poštenjak«; eden visle vreden lopov, drugi pa »največji mož« v deželi, Ali ni to čudno? »Narode«, mračni ti dihur! Erklär mir diesen Zwiespalt der Natur.

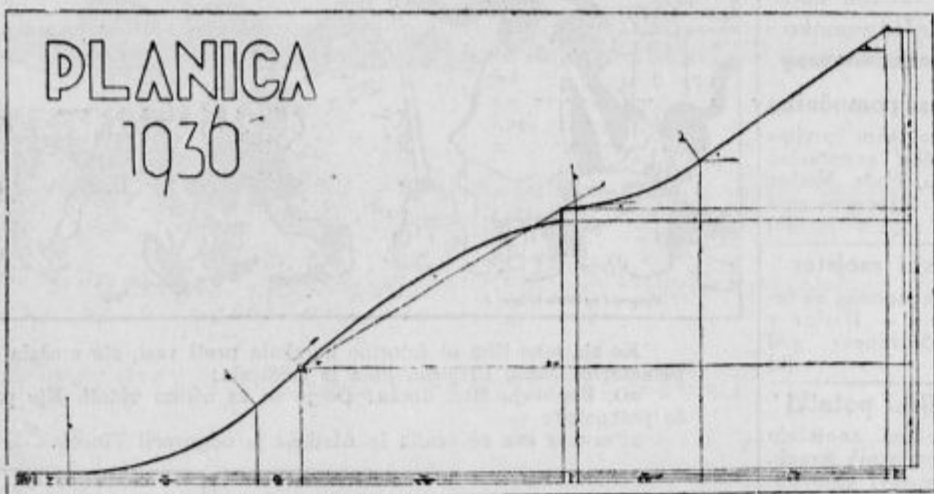
Ranjeni se vračajo. Večkrat se sedaj v neapeliški luki ponavlja tale slika: bolniška ladja iz Abesinije je pripeljala ranjene in bolne vojsake, katere po mostu prenašajo v sanitetne vozove.

V nedeljo so na Nemškem odprli daljnovidni telefon med Berlinom in Lipskim. Kdor bo po tem telefonu telefonično govoril iz enega mesta v drugo, bo na telefonski napravi lahko tudi gledal histega, s katerim govori.

Sport

Kaj pričakujemo letos od Planice?

Zimska olimpijada v Garmisch-Partenkirchnu je za nami. Za nami so tudi prireditve FIS-e, ki so bile letos v Innsbrucku. Čeprav smo država, kjer je zimski sport skoraj še v povojih, smo se obeh mednarodnih prireditvah udeležili in smo z uspehi lahko zadovoljni. Saj ne smemo pozabiti, da so bila prva mesta že vnaprej določena za severne narode, kjer je smučanje življenjska potreba, ne pa šport, za narode, ki imajo na razpolago dolgo zimo za treniranje in vse drugačna sredstva kakor mi. To, kar je dosegel v smučkem maratonu naš Smolej, odtehta vse žrtve, ki jih je zahtevala od nas zimska olimpijada.

15. marca pa bo tretja velika prireditev, kjer bodo naši tekmovalci merili svoje moči s tujimi — velika mednarodna skakalna tekma v Planici.

Dve leti po vrsti je že ves športni svet prisluškoval glasovom iz Planice. Dve leti po vrsti so se v Planici padali svetovni rekordi v smučskih skokih. In letos se pripravljamo na največjo svetovno senzacijo, o kateri ni dvoma, da se bo posrečila. Prvič v zgodovini športa bo prvič mednarodnih sodnikov skočil človek sto metrov daleč. Skakalnica, ki je bila letos popolnoma preurejena in podaljšana, ima kritično točko pri 106 metrih, dopušča pa celo skoke do 120 metrov. Ali jih bomo videli že letos, je samo vprašanje poguma in spretnosti tekmovalcev.

Kaj nam je dala Planica lani? Čeprav smo morali doživeti toliko šikan, čeprav so nam na vse možne načine hoteli preprečiti nastop, nam je dala Planica lani toliko veselja, toliko tekmovalcev, ki so bili pripravljeni na vse, da se jim ni bilo treba bati. Planica je lani dala toliko veselja, toliko tekmovalcev, ki so bili pripravljeni na vse, da se jim ni bilo treba bati.

Izven konkurence je postavil norveški mojster Andersen svetovni rekord 99 metrov in hkratu tudi norveški rekord. Njegov skok je dvakrat tako dolg kakor lani najdaljši skok zmagovalca na največjih nordijskih prireditvah v Holmenkollnu. Avstrijec Höhl pa je s skokom 91 metrov podrl dotodanj avstrijski rekord.

V konkurenci kjer Norvežani niso mogli nastopiti, je postavil mladi Poljak Stanislaw Maruszarz nov svetovni in poljski rekord s skokom 87,5 m. Češki državni rekord je bil izboljšan na 85,5 m, švicarski na 86,5 m in Bogo Šramel je kot prvi Jugoslovčan skočil čez 70 metrov ter postavil znamenito 72 metrov. To so rezultati, s kakršnimi se še ne more postaviti nobena prireditev, tudi ne letošnja v Garmischu. In ti rezultati so bili doseženi v skrajno nepovoljnih okoliščinah.

Mnogo se je pisalo, da je planiška skakalnica nevarna. Baje je bil to celo indirektni vzrok, da skakalci Norvežani niso smeli nastopiti. Toda če pogledamo bilanco skokov, moramo ugotoviti prav nasprotno.

Planica je dala v treningu 16 skokov med 85 in 90 metri ter 11 skokov nad 90 metrov. Na dan tekme — štejemo tudi propagandne skoke tekmovalcev, ki niso smeli nastopiti — je bilo 9 skokov med 85 in 90 metri ter pet nad 90 metrov. Med vsemi temi skoki je bil samo eden s padcem. Na vsem svetu ni skakalnice, ki bi mogla pokazati tako majhen odstotek padcev. In vendar je ta skakalnica največja na svetu.

Po vseh teh ugotovitvah se mora človeku vsa gonja proti Planici zardeti nehotne smešna.

Priprave za letošnjo tekmo v Planici so v glavnem že končane. Razen poslednjih malenkosti je skakalnica pripravljena. Te dni pride v Planico Norvežan Sörensen, da bo skakalnico preizkusil in potem vodil trening naših tekmovalcev. Kmalu za njim pričakujemo tudi že prve tekmovalce, ki se bodo hoteli temeljito pripraviti za skoke čez sto metrov. Definitivnih prijav organizatorji še nimajo, obljubili pa so svojo udeležbo vsi znani skakalci, ki so

že lani in predlanskim nastopili v Planici, razen njih pa še več novih zvezd skakalskega sveta. Morda se bo posrečilo pridobiti za nastop tudi japonske tekmovalce, ki so zbudili v Garmischu toliko pozornosti. Tako se bo zbrala v Planici vsa svetovna elita skakalcev. Morda bomo čez teden dni že lahko poročali o prvih rekordnih skokih v treningu.

Pot od postaje do skakalnice je prav kratka. V četrto ure bodo gledalci na cilju. Tudi za ves komfort, ki ga lahko gost zahteva, bo poskrbljeno. Gledalci, ki bodo prišli s poslednjimi vlaki, ne bodo prav nič prikrajšani. Okolica skakalnice je urejena tako, da gleda lahko 30.000 gledalcev skoke enako dobro.

Planica, ki je in bo najbrž še dolgo ostala najdovršenejša skakalnica sveta, je torej pripravljena. Stroški za njeno dograditev gredo v stotisoče. Grajena je bila z idealizmom, ne s milijonskimi državnimi podporami kakor v Nemčiji in Italiji. Zato tudi zasluži vso pozornost javnosti, saj je eno izmed naših oken v svet in najlepša priča, da hočemo tudi mi korakati v eni vrsti z velikimi narodi, ki so morda trenutno še daleč pred nami. In prav zaradi tega je dolžnost vsakogar, ki mu razmere dopuščajo, da pride gledat 15. marca tekme v Planici. S tem bo pokazal, da zna ceniti idealizem naših ljudi, ki hočejo dvigniti naš ugled v svetu. Kajti ne samo po športnih rezultatih, ampak tudi po številu udeležencev bo cenil svet uspehe naše Planice.

V Planici je zapadlo 1,25 m južnega snega. Na skakalnici so ga tako močno stlačili, da ga je še pol metra, in ta snežena plast nam jamči, da se bodo tekme lahko najbolje izpeljale. V sredo prično z rednimi treningi. Ker je Norvežan Sörensen zadržan, bo izvedel krstni skok njegov rojak Hagen. Zanimanje za planiške tekme je velikansko. Celo italijanski listi pišejo o naši Planici in pravijo, da ni izključeno, da se bodo tudi njihovi tekmovalci udeležili skakalnih tekem. Rok za prijavo tekmovalcev poteče v soboto.

Razpis

SK Celje — smučka sekcija razpisuje za dne 8. marca 1936 na Smrekovec smučsko tekmo v slalomu. Tekmuje se po pravilih JZSZ in imajo pravico starta vsi pri JZSZ verificirani tekmovalci. Start ob 11. Proga je dolga 700 m z višinsko razliko 180 m. Proga se vodi dvakrat. Prijave se sprejemajo do 6. t. m. na naslov: SK Celje, Celje, ter 1 uro pred startom na Smrekovec. — Nagrade: Prvoplasiran prejme plaketo ter diplomu, drugi in tretji pa diplome. — Najboljši tekmovalac SKC prejme plaketo in diplomu ter naslov klubskega prvaka, drugi in tretji diplome. — Eventuelne spremembe bo vodstvo tekme objavilo pravočasno.

VREMENSKO POROČILO

Jugoslovanske znanstvene in športne zveze in Zveze za tujski promet z dne 2. marca 1936.

Bistrica-Bog. Jezero po stanju 2. t. m.: 19 °C, barometer se dviga, zelo oblačno, mirno, 25 cm južnega snega.

Pokljuka po stanju 1. t. m.: —50 °C, jasno, mirno, na 150 cm podlaga 30 cm pršila, smuka idealna.

Kranjska gora, Rateče po stanju 2. t. m.: —19 °C, barometer se dviga, visoka megla, na 60 cm sronja 45 cm novega snega, smuka dobra.

Vrtače-Krnica in Tamar po stanju 2. t. m.: 200 cm pršila, smuka prav dobra.

Planica, Dom Ilirije po stanju 29. februarja: 00 °C, barometer se dviga, pada gost sneg, sovorni veter, na 34 cm podlaga 67 cm novega snega.

Pohorje po stanju 29. februarja:

Mariborska koča, Pohorski dom: —19 °C, zelo oblačno, mirno, drobno mele, snega 50 cm.

Koča na Pesku: —20 °C, pooblačilo se je, mirno, 65 cm pršila.

Senjorjevi dom: —19 °C, zelo oblačno, na 60 cm podlaga 15 cm novega snega, smuka izborna.

semenj. Stisnil je zlatnik v Schiperjevo roko. »Drži jezik! Tu imaš obliži!«

»Bog plačaj, gospod grof! Toda, kaj naj rečeva Francetu zaradi štirih strelcev?«

»Tri v prvega kozla, dva od teh sta zgrešila, bodi v božjem imenu!«

»Vi, gospod grof? In zgrešili? To bo France težko verjel. Tudi bi milostnemu gospodu grofu zmanjšalo njegovo lovsko slavo.«

Grof Egge se je zadovoljno namuznil. »Ti vražji človek! Na vse misliš! Pa pogruntaj ti kaj boljšega!«

Schiper je našel urno boljši odgovor. In ko je šel, da bi iztrebil kozla in vrgel kozo z mladičem v prepad, se je grof Egge vrnil k lovski koči. Vso pot je prišel na krasno rogovje, ki mu ga mora podariti mišljeno jutro, pa tudi na holečo buško na čelu in na lahno trganje v kolenu in piščali.

VII. POGLAVJE

Grof Tasilo jutraj ni prišel k zajtrku. Ko je Kiti vprašala po njem, so rekli, da je bil odšel zgodaj v vas in da se še ni vrnil. Tako je ostala Kleesbergova njena edina, zelo tiha družčina. Oči tete Gundī so bile neprespane in pri odmerjeni dostojanstvenosti, s katero je rezala gnat ter grizla drobeči se masleni kruhek, je od časa do časa nekako vzdihnila.

Le počasi jima je oživel razgovor. Pri tem pa nista omenili prigode pri hudourniku z nobeno besedico več, kakor bi jima bil spomin nanjo že čisto izginil iz spomina. Po zajtrku je Kiti predlagala sprehod.

Teta Gundī je bila pripravljena. »Kam?«

Katica je preudarjala. »Glavno je dobra zločina pot, da se ne utrudim. Mislim, v vas? Tam boš vendar videla tudi nekaj ljudi. To te bo raztreslo.« Videti je bilo, da je Gundī v teh Kitinih besedah ujela nekaj, kar ji ni bilo po godu. Dosto-

Radio

Programi Radio Ljubljana:

Torek, 3. marca, 11 Solska ura: Metuljčki — mladinska spevoigra (izvaja dr. nar. šola v Mostah). — 12 Uvertura (plošče). — 12.45 Vremenska napoved, poročila. — 13 Napoved časa, objava sporeda, obvestila. — 13.15 Operetna glasba (Radijski orkester). — 14 Vremenska poročila, borzni tečajji. — 18 Slike ruskih skladateljev (Radijski orkester). — 18.40 Budha — Zvečar v japonski luči (g. Fr. Tersaglav). — 19 Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda, obvestila. — 19.30 Nac. ura: Osman Džikić, tvorice nove orientacije muslimanov (g. Hamza Huma iz Beograda). — 20 Gorenjski trio (g. Abadžić iz Trbiča in g. Stanko Avgust). — 21 Evropski koncert češkoslovaške glasbe (prenos iz Prage). — 22 Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda. — 22.15 Pesmi iz daljnih dežel (plošče). — Konec ob 23.

Drugi programi:

Torek, 3. marca: Beograd: 19.30 Richard Strauss-ova sonata za celo in klavir. — 20.40 Erna Šnek poje na ploščah. — 21 Prenos iz Prage. — 22 Narodne pesmi. — Zagreb: 20 Klavir. — 20.30 Violina. — 21 Praga. — 22.15 Plesna glasba. — Dunaj: 20 Avstrijske narodne pesmi. — 21 Praga. — 22.10 Šranili. — 22.15 Zabavna glasba. — Budimpešta: 19.30 Glasbena drama iz življenja rudarjev od Gizele Denes. — 21 Praga. — 22.25 Smolonski orkester. — Trst-Milano: 20.35 Giordano-va opera »Andre Chénier«. — Rim-Bar: 17.15 Zabavna glasba. — 20.35 Plošče. — 21 Praga. — 22.15 Toskanske narodne pesmi. — Praga: 19.10 Ruske pesmi za otroški zbor. — 19.25 Radijski potpuri »Z enim zamahom«. — 21 Evropski koncert (Sukove lu Janakove skladbe). — 22.15 Plošče. — Varšava: 20.10 Waldenova opera »Valček sen«. — 21 Praga. — Berlin-Königsberg-Frankfurt-Hamburg: 20.10 Biseri zvoči. — Lipsko: 20.15 Lipski torkov časopis z najnovejšo ilustrirano zvočno prilogo. — Köln: 20.10 Komorni kvintet. — 21 Reims-berjeva ljudska igra »Veseli čevljar«. — Frankfurt: 20.10 Kähljeva glasbena igra »Simfonar-ska kavalir«. — Stuttgart: 20.10 Mladi nemški skladatelji. — Monakovo: 20.10 Kneški večer. — 21. Praga.

Naznanila

Liubliana

1 O gomoljnih begonijah bo v sredo ob 13 v predavalnici mineraloškega inštituta na univerzi predaval znanj specialist g. Jože Kregar.

1 Zora Zarnikova upravičeno zvlada sloves najboljših slovenskih pianistkin. To je dokazala na večjih koncertnih nastopih v Ljubljani in v Zagrebu, kjer je nastopila skupno z violinistom Karlokom Ruplom ter dobila naravnost odlične ocene od celokupne kritike. Zato opozarjamo na koncert, ki bo v petek, 6. t. m. ob 20 v Filharmonični dvorani.

1 Kat. prosvetno društvo za franč. župnijo ima drevi ob 8 svoj redni sestanek. Predaval bo čast. g. dr. p. Roman Tominec: Problemi Japonske.

1 Glasbena Matica Ljubljanska je z osirom na najnovo koncertno potrebo nabavila nov koncertni klavir od trdnice Seiler v Lignitz v Sleziji. Prvič bo služil za dragoceni instrument svojo nameno na koncertu dne 6. t. m. ob 20 v Filharmonični dvorani, ki ga izvajata violinist Karlo Rupel in pianistka Zora Zarnikova. Sodeži za ta koncert so v prodajalji v knjigarni Glasbene Matice.

1 Kino Kodeljevo igra danes in jutri po zahtevni vstopnici »Kneza Voronec«.

1 Nočno službo imajo lekarne: mr. Leustek, Resljeva c. 1; mr. Bahovec, Kongresni trg 12 in mr. Komotar, VIš.

LJUBLJANSKO GLEDALIŠČE

DRAMA:

Začetek ob 20.

Torek, 3. marca: Vesela božja pot. Gostovanje v Celju.

Sreda, 4. marca: Dies irae. Red Sreda.

Četrtek, 5. marca: Gosposki dom. Red B.

OPERA:

Začetek ob 20.

Torek, 3. marca: A propos, kaj dela Andula? Red C.

Sreda, 4. marca: Trubadur. Gostovanje Marja Simenca.

Četrtek, 5. marca: Salome. Red Četrtek.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Torek, 3. marca: Trafika. Red B.

Sreda, 4. marca: Zaprti.

CELJSKO GLEDALIŠČE

Torek, 3. marca: Vesela božja pot. Gostovanje ljubljanske drame.

Poizvedovanja

Ruski hrt, psica bela s črnimi oznaki je pobegnila. Kdor jo je videl, naj se javi na Rinskem cesti 19, dvor.

Pridobivajte novih naročnikov!

Prvovrstno kosovno

kresniško apno

za gradbene in kemijske svrhe dobavlja v vsaki količini

ANT. BIROLLA, apnenice Zagorje ob Savi

Brez posebnega obvestila.

Naznanjamo tužno vest, da je naš ljubljani soprog, oče, brat in stric, gospod

Franc Kovačič

vlakovodja drž. žel. v pokoju

dne 1. t. m. po dolgotrajni bolezni mirno umrl.

Pogreb bo v torek, dne 3. t. m. ob pol petih popol. iz hiše žalosti, Lužičko-srpska ulica št. 64 (ljubljsko polje, pri smodnišnici) na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 2. marca 1936.

Zalujoči ostali.

Zgodi se, kakor je Tvoja volja!

Nenadoma je umrl naš predobri oče, stari oče, brat in stric, gospod

Janez Bergant

posestnik, gostilničar in lesni trgovec, mnogoletni podpredsednik in odbornik občine Moravče, ključar podružnice Sv. Andreja, član Kat. prosv. društva v Moravčah in predsednik KA za moravsko župnijo

Vnetega za božjo čast in srečo ljudstva, neuklonljivega v boju s krivico, nezlomljivega v trpljenju in preganjanju ter neumornega v skrbi in delu ga je v starosti 70 let, pokopčanega s Kruhom močnih in živih in previdnega s sv. zakramenti za umirajočega, izvolil Vsemogočni danes ob četrto na štiri jutraj poklicati k Sebi v večno življenje uživati plačilo Njegovo na veke.

Pogreb predragega pokojnika bo v sredo, dne 4. februarja ob desetih dopoldne iz hiše potrtosti in žalovanja na župnijsko pokopališče sv. Martina v Moravčah.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v farni cerkvi sv. Martina v Moravčah. Predragi oče! Izpili ste kupo trpljenja in krivice do dna, naj Vam bo posihmal ohranjen trajen spomin in prižgana večna luč! — Molite zanj!

Krasce, Soteska, Ljubljana, Domžale, dne 2. marca 1936.

Ivana roj. Mal, žena; Franc, Mavricij, Jožica por. Vesel, Ivanka por. Flerin, Ivan in Štefan, otroci; Marija, sestra; Ludovik Flerin in Franc Vesel, zeta; Franciška roj. Klopčič, sinova; Francek, Mirko, Marica in Ludovik, vnuki in vnukinja — in ostalo sorodstvo.

L. Ganghofer: 27

Grad Hubertus

Roman

»Sramovati ali ne! Kar jutri napišem Moserju pismo, naj vam pošlje volnene spodnje hlače!«

»Trda bo z njimi! V vsem svojem imetku ne premorem nobenih spodnjih hlač. Svoj živ dan jih še nisem nosil.«

»Zdaj jih boste, ne gre drugače! Pa naj jih kupi Moser v štacuni kakega pol ducata!«

»Kaj?« Grof Egge je vstal. »Ti si pa radodaren s tujim denarjem! Pol ducata! Poglej ga! En par je dovolj! Toda, kaj sem hotel reči — ta reč s kozo in mladičem me ščegeta v nos in mi kvari vse veselje nad mojim kozlom.«

»Toda gospod grof! Saj se je vendar zgodilo samo v besnosti! In pri takem kozlu, kakršen je ta, si že sme človek dovoliti nekoliko jezle!«

Obraz grofa Eggeja se je razvedril. »Imaš prav! Če pomislim na rogovje, ki ga ima ta kozel, pozabim na vse. To bo dobilo srebrni ščitek. In potem ga zaprem v železno blaginjo. Takšno mi ne pride nikdar več pod roko in ne dobim ga svoj živ dan več!«

Muza je bil je pomežiknil proti skalni steni. »Kajne, kozliček, dolgo je trajala borba med nama. Zdaj sem te pa le ukrotil!«

Pogledal je Schiperju v obraz in oba sta se zadovoljno nasmejala. »A reč s kozo mi je zoprna! Kako naj se opravičim Hornu?«

Schiper je okleval z odgovorom. »Ce gospod grof zapovedo? Saj Francetu ni treba o tem nič vedeti!«

»Prav imaš, ti cigan! Spravi stran kozo, da ne bo nihče nič našel od nje. Zdaj pridri sem!« Grof Egge je segel v žep ter izvlekel rdeč usnjat možniček, kakršnega imajo kmetje, kadar gredo na

janstveno je nagnila glavo vznak ter izjavila: »Ne! Šle bova proti planšariji!«

»Kakor hočeš! Tudi ni slabo!«

K planšariji, grajski pristavi v gozdu, je vodila iz parka gozdna steza, zaprta za nedeljske izletnike. Grof Egge turistom ni bil naklonjen. V gozdu in gori so mu le prečesto ob nepravem času hodili na pot.

Nedolžno veselje, ki so ga imeli s prepevanjem in jodlanjem in njihova posebna ljubezen do tega, da so krusili kamenje na strmih previjih, sta budili v njem lovski srd. Prtil jim je odgovornost za marsikak ponesrečen lovski pohod, dal je posttrati s skal na golem kamenju višjih gora rdeča znamenja turistovskih poti in v gozdu je zagradil vsako stezo, do katere je imel lastninsko pravico, z napisom: Prepovedana privatna pot; pse brez gospodarja je streljal.

Tako je smela teta Gundī upati, da ne bo srečala na poti k planšariji nobenega človeka, kvečjemu kakega drvjarja ali pristavniškega blapa.

Bil je tih sprehod. Kleesbergova je vztrajno molčala. Zatopljena je bila v lastne misli in ni se ni zmenila za jutranjo lepoto gozda. Kiti se je od mučnega prizadevanja, da bi načela pogovor, končno utrudila in in se je začela zabavati sama, kakor je vedela in znala. »Stopila je zdaj z desne, zdaj z leve strani v gozd in trgala rože, kar jih je našla. Pri tem je brenčala s polglasnim glasom pesmico in čisto je obstala tih z obema rokama objemač zmešnjavo natrganih rož, globoko dihaše, žarečih lič, sanjajočega smehljaja.

Bil je prekrasen, z ličnimi travnimi bilkami povezan šopek, ki ga je prinesla na Hubertovo, ko se je s teto Gundī vrnila proti dvajseti uri v grad. Medtem ko se je Kleesbergova lovila na verandi za sapo, je pohitela Kiti v jedilnico, da bi okrasila mizo s svojimi cvetličami. Tedaj je zagledala, da je miza pogrnjena za štiri. Gost na Hubertovem? Kiti je stekla k stopnicam in trčila v Kleesbergovo.

»Teta Gundī. Gosta imamo?«

»Gosta? Koga?«

»Ne vem! Odkorakala je po stopnicah v Tasilovo sobo. »Toda Tas, kdo pride danes?«

Tasilo je vstal izza pisalne mize. »Nekdo od mojih prijateljev: slikar Forbeck!«

Kiti je tako zmedena strmel v brata, kakor da ji je bil naznanil prihod kakega kilajškega mandarina. In medtem, ko je nežna rdečica zalila njen obrazek, je jedljala: »Čudno, ti si njegov prijatelj? Kdaj in kje si ga spoznal?«

»Preteklo zimo pri profesorju Wernerju.«

»Werner. Profesor Werner? To je vendar slavni slikar, za katerega se Gundī tako silno navdušuje. In drugi? Ta je seveda že tudi zelo slaven?«

»Vsekakor na najboljši poti, da bo! Toda, ti že vendar poznaš gospoda Forbecka?« Gospica Kleesbergova se je pojavila na pragu ter je zavzelo poslušnila ob zvoku tega imena. »Ti si že včeraj imela z njim nekaj takega kot majhno prigodo?«

Kiti se je čudila: »Že tudi to veš?«

»Naravno!« Tasilo jo je pocalil za ušesce. »Ti čudni vrabec, zakaj si mi torej to zamolčala?«

»Ni se mi zdelo tako važno.«

Srečala se je z bratovim pogledom ter se je nekoliko zmedla. »In pozabila sem...« Tako se je hotela zmuzniti.

»Kam?«

»Toda Tas! Poglej me vendar! Taka vendar ne morem k mizi!« Tedaj je opazila Kleesbergovo, ki je z zmedenim, zaskrbljenim obrazom stala pri vratih. »Ali si že slišala, teta Gundī? To je vendar smešno! Zdaj bo pa kosil danes pri nas. Smeja se se je zbežala iz sobe.

Zdaj se je pa Kleesbergova zdrnila iz odrenenosti. Odšumela je k pisalni mizi. »Tasilo? Kaj pa vendar delate? Te ljudi nam privajate celo v hišo?«

Tasilo se je začudeno umaknil.

Mali oglasi

V malih oglaših velja vsaka beseda Din 1.—; ženitovanjski oglasi Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolonska, 3 mm visoka pečilna vrstica po Din 2-50. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Prodano

Trenčkote

vsa oblačila, perilo itd. — v ogromni izbiri — kupite poceni pri Preskerju, Sv. Petra cesta 14. (1)

Jabolka

štajerska, prvovrstna in

pomaranče

sočne, sladke, zopet v zalogi pri

GOSPODARSKI ZVEZI

Semenski krompir

»Oneida«, gorenjski, dobavlja točno in solidno Kmetijska okrajna zadruga, Kranj. (1)

Orehova jedrca

5 kg 105 Din, cvetlični zdrav. med 10 kg 145 Din, 30 kg 400 Din, razposilja franco vsaka postaja G. Drechsler, Tuzla. (1)

Oblanje

za kurjavo ali stelo, prodam. Rojce, Tržaška c. 9.

Mestno poglavarstvo Maribor, X. štev. 3059/754-1936.

V Mariboru, dne 28. febr. 1936.

Zgradba deške meščanske in dekliške narodne šole v Magdalenskem predmestju — razpis mizarjskih del, centralne kurjave in instalacije vodovoda.

RAZGLAS

Mestno poglavarstvo Maribor razpisuje za zgradbo nove deške meščanske in dekliške narodne šole v Magdalenskem predmestju sledeča dela:

1. Mizarjska dela Din 836.432,50
2. Centralno kurjavo Din 762.200,—
3. Instalacijo vodovoda s sanitarno opremo Din 129.194,50

Ponudbe se morajo oddati v sredo, dne 11. marca 1936 med 10. in 11. uro v roke predsednika licitacijske komisije na mestnem poglavarstvu Maribor, Rotovski trg. Ponudbe morajo biti zapečatene ter kolekovane po § 9. zakona o izjemnih in dopolnitvah zakona o taksah z dne 25. marca 1932, Služb. Nov. br. 70-XXIX z dne 26. III. 1932. Kavcija v iznosu 5 odstotkov od uradno proračunene vsote se mora vložiti pri mestni blagajni mariborski, in sicer v vrednotah, ki jih sprejme mestna blagajna. Kavcija se mora vložiti do 10. ure dne 11. III. 1936. Ponudbe naj se predložijo v obliki v odstotkih izražene popusta na uradne proračune. Pojasnila in ponudbeni pripomočki se dobijo na mestnem gradbenem uradu, II. nadst., soba št. 2.

Predsednik: Dr. Juvan I. r.

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem sporočamo prežalostno vest, da nas je za vedno zapustil naš iskreno ljubljani soprog in oče, gospod

Mirko Klanjšček

šolski upravitelj v Vučji vasi

Pogreb blagopokojnika se bo vršil dne 3. marca 1936 izpred mrtvašnice državne bolnišnice v Mariboru ob dveh popoldne. Vučja vas, dne 3. marca 1936.

Zalujoča soproga Slavica, Zdravko in Jana, otroka.

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem naznanjamo žalostno vest, da nas je naša dobra mama, stara mama, sestra, teta, svakinja in tašča, gospa

Terezija Potnik roj. Ogorevc

danes, po dolgotrajnem trpljenju, previdena s sv. zakramenti za umirajoče, za vedno zapustila.

Pogreb nepozabne pokojnice bo v sredo, dne 4. t. m. ob štirih popoldne iz hiše žalosti Metelkova 13, na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana-Celje, dne 2. marca 1936.

Vera poroč. Godec, hčerka. Ivan, Marjan, Srečko, sinovi. Francka, Poldi, sinahi. Ing. Božidar Godec, zet, in ostalo sorodstvo.

ločni potrebnosti

Prijatelji, znanci in cenj. občinstvo, iščete

Vse to najdete v moji

MANUFAKTURNI TRGOVINI

v Prešernovi ulici št. 3

Obiščite me in prepričajte se! Ogled brezobzeven! Ostanke pod polovično ceno

IVAN AVŠIČ

trgovina z manufakturo

Ugodno prodam

33 hl črne portugalske. — Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Izvrstna« 2890.

Vnajem

Dva pisarn. prostora

v pritličju, oba na ulico, v Dalmatinovi, oddam za april. Več v upravi »Slovenca« pod št. 2802. (n)

Napredaj pod ceno

v najboljšem stanju:

Brek 2.650 Din
Kočija 2.200 Din
Transmisija 9.800 Din
Skobelni stroj 6.500 Din
Brusilni stroj 1.500 Din
Razne jermenice 2.500 Din
Kompletno mizarjsko orodje
za 6 mizarjev 15.000 Din
2 spalnice, masiv 5.500 Din

MARTINEC
Ljubljana — Prule 8

Denar

Za varno naložbo

denarja nudimo hipoteko na prvem mestu v Ljubljani pod zelo ugodnimi pogoji. Ponudbe upr. »SL« pod »Hiša v Ljubljani« št. 2857. (d)

Razne bančne,

hranilniške in posojilniške posle, nakupe in prodaje uredite in vojno škodo prodaste do preklica najugodnejše potom moje poslovalnice: Alojzij Planinšek, trg. ag. bančnih poslov, Ljubljana, Beethovnova 14-II., telefon 35-10.

Vse bančne

in kreditne posle, nakupe in prodaje lahko uredite najugodnejše potom Trgov. ag. bančnih poslov Alojzij Planinšek, Ljubljana, Beethovnova ulica št. 14-II., palača »Dunav«, telefon št. 35-10. (d)

Posojila

na vložne knjižice daje Slovenska banka. Ljubljana. Krekov trg 10

Iščemo posojilo

v gotovini, kratkoročno ali dolgoročno, proti prvovrstnemu jamstvu industrijskega podjetja in dobremu obrestovanju. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Sigurno naložen denar« št. 2274. (d)

Hranilno knjižico

Kmetijske posojilnice prodam. — Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Takoj Din 6396« št. 2908. (d)

Službe iščejo

Trgovski pomočnik

delikatesne in specerijske stroke, dober delavec — išče nameščenje. Ponudbe upravi »Slovenca« Maribor pod št. 2932. (a)

Službo dobe

Krojašk. pomočnika sprejem. Ignac Ogrinc, Studenec-ig. (b)

Brivca oz. pomočnika

z obrtjo se takoj sprejme za Ljubljano eventualno se brivnica prod. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 2909 (b)

Pekovski mojster

samski, s koncesijo, se takoj sprejme. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 2914. (b)

Provizijski potniki

dobro vpeljani, se iščejo za obisk privatnih strank. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Cevlji« št. 2915.

Stanovanja

ODDAJO:

Trisobno stanovanje
velika predsoba, poselska soba, kopalnica, parketi, plin, elektrika, oddam takoj ali pozneje. Poizvedbe: Hišnik, Dvorčakova 3

Podstreš. stanovanje
200 Din — blizu magistrata, dvoriščna stran, predsoba, soba, kuhinja, oddam 1. aprila mirni, solidni stranki. Dopise upravi »Slovenca« pod »Dve odrasli osebi« št. 2924. (c)

2 trisobni stanovanji
v pritličju in v I. nadst. oddam. Riharjeva 6. (c)

Dvosobno stanovanje
se odda s 1. aprilom. Devinska ulica 9, blizu Kollezije — od 11—3. (c)

Stanovanje:

veliko sobo, kuhinjo in pritlikline oddam za prvi april. Aleševceva 34 — Ljubljana VII. (c)

IŠČEJO:

Gospodična

išče enosobno stanovanje. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Sama« št. 2919.

Sobe

Opremljeno sobo

z dvema posteljama oddam. Mestni trg 6/III. (s)

Sostanovalka

se sprejme. — Poizve se: Rožna ulica 35, I. nadst. (d)

Kupimo

Vsakovrstno

zlato kupuje
po najvišjih cenah CERNE, ruvelir, Ljubljana Wolfova ulica št. 3.

Pouk

Dobrejša učitelja

iščem za navadno harmoniko. — Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Harmenikar« št. 2916. (u)

Razno

1000 m² desk

za mizarstva in graditelje hiš. Vsled sankcij sem znižal cene lesu ter sem povečal zalogo tudi v Ljubljani, kjer dobite blago v vsaki količini po konkurenčnih cenah. Pri večjem odjemu znaten popust. — Priporoča se za cenjena naročila lesna industrija Martinec, Prule 8. (r)

Tinčkove in Tončkove prigode

268.

Srečanje s staro pometarico

Ko sta tako tiho in žalostno korakala proti vasi, sta srečala staro pometarico Meto. Prijazno jima je zaklicala:

»O, Bog vaju živi, dečka! Dolgo se že nismo videli. Kje pa sta se potepala?«

»Pravkar sva se vrnila iz Afrike,« je odgovoril Tinček.

Pometarica Meta se je od presenečenja kar sesedla na zaboj in buljila v dečka, kakor da ima strah pred seboj.

»V Afriki sta bila?« je zagolčala, ko je prišla do sape.

»V Afriki, kje pa!« je dejal Tonček, kakor da je to samo po sebi razumljivo. »Niti sanja se vam ne, gospodična Meta, kakšne čudovite stvari sva tam doživela. Ujeli so naju ljudožrci, ki so naju hoteli speči na ražnju kakor mladega pujska, pa naju je v zadnjem hipu rešila gorila. In da bi naju bili videli, kako sva se borila s kačami, sloni, krokodili in... in...«

»Poslušajta, prijateljčka,« je pometarica Meta srdito pretrgala Tončku nit pripovedovanja. »Zdaj mi je pa že dovolj vajinih prismo-darij! Se mi prav nič ne ljubi poslušati izmišljenih stori. Saj sem knjigo o Tarzanu tudi sama že brala. Adijo!«

V neizmerni žalosti javljamo, da nam je umrla naša ljubljena sestra, svakinja in teta

Toni Mavsar

Pogreb bo v Sromljah v torek, dne 3. marca 1936 ob dveh popoldne.

Ljubljana-Trbovlje-Novi Sad, 1. marca 1936.

Tine, Fani in Tinca, brat in sestra. Dr. Mirko Božič, Iva Mavsar in Gavro Nikolič, svaka in svakinja. Miki Božič, nečak.

V neizmerni žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naša predobra, nad vse ljubljena soproga, mamica, stara mamica, sestra in tašča, gospa

Antonija Udovič vdova Blažič roj. Mravlje

soproga dimnikarskega mojstra

v nedeljo zjutraj ob treh po dolgotrajni in težki bolezni, previdena s sv. zakramenti za umirajoče, mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb nepozabne pokojnice bo v torek, dne 3. marca t. l. ob treh popoldne iz hiše žalosti, Kravkova ulica št. 9, na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 1. marca 1936.

Zalujoči rodbini Udovič in Blažič ter ostalo sorodstvo.